

Fundusze Europejskie w Polsce

Programy regionalne 2014-2020

- ✓ Stawiamy na inteligentne specjalizacje
- ✓ Ekologia i rozwój lokalny

**NARODOWA
STRATEGIA SPÓJNOŚCI**
dla rozwoju Polski

UNIA
EUROPEJSKA

Spis treści

→ Programy regionalne 2014-2020

2. Fundusze w rękach regionów
4. Dynamiczny Dolny Śląsk
5. Potencjał do scalenia
6. Lubelskie – krok naprzód
7. Lubuskie 2020 – nowoczesne i otwarte na świat
8. Stawiamy na innowacje
9. Jeszcze szybszy rozwój Małopolski
10. Ambitne wyzwania, ale też podstawowe cele
11. Mamy 11 priorytetów
12. Zgodnie z naszymi potrzebami i potencjałem

13. R jak rozwój
14. Korzystna perspektywa
15. Ekologia i rozwój lokalny
16. Perspektywa wieloaspektowego rozwoju
17. Efektywność na każdym polu
18. Konkurencyjna Wielkopolska
19. Lepsza jakość życia

→ FE na czasie

20. Regiony – innowacyjne za parę lat
22. Ponadregionalna infrastruktura kolejowa

24. Program Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 zatwierdzony przez Komisję Europejską

25. Współpraca transnarodowa i międzyregionalna 2014-2020 – szansa dla polskich instytucji

28. PIFE radzą: na co fundusze

→ FE z bliska

30. Inicjatywa JASPERS – wsparcie dla skomplikowanych projektów

32. Informacje o Funduszach na wyciągnięcie ręki

35. Na szlaku Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy

→ Raport

36. Dotychczasowa absorpcja funduszy europejskich

Na okładce: Monticello / Shutterstock

Fundusze Europejskie w Polsce Biuletyn wydawany przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju • ul. Wspólna 2/4, 00-926 Warszawa • tel. +48 22 273 74 00 • e-mail: biuletyn@mir.gov.pl – www.funduszeuropejskie.gov.pl

Kolegium redakcyjne: Maciej Gałaj, Monika Gładyszek, Kamil Gawel, Barbara Golas, Magdalena Hajkowska, Małgorzata Makowska-Madaj, Monika Myszowska, Monika Ociepka, Anna Raducha-Romanowicz (Publikator), Aleksandra Reduch, Tomasz Romański, Aneta Rudalska, Judyta Szóstakowska, Jan Urniaż

• Realizacja: Publikator Sp. z o.o. • ul. Cieszyńska 3A, 15-425 Białystok • Redakcja: Agnieszka Błachowska, Arkadiusz Kaczanowski, Urszula Koronczewska, Beata Michalik, Alicja Pietrowska, Anna Solomiewicz, Urszula Tatur • Projekt graficzny i skład: Piotr Szachowicz • Zdjęcia nieopisane: archiwum MłIR, Shutterstock

Publikacja współfinansowana jest ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007–2013.

Maria Wasiak,
Minister Infrastruktury
i Rozwoju

Regionalny wymiar rozwoju

Z ogólnej puli 82,5 mld euro przyznanych Polsce z unijnego budżetu polityki spójności na lata 2014-2020, samorzędy województw będą zarządzać w sumie ponad 31 mld euro. To prawie 40% całej kwoty. Dla porównania w latach poprzednich regiony miały do dyspozycji ok. 25% środków. Zwiększona została zatem rola regionów w zakresie zarządzania środkami unijnymi. Jednym z aspektów tego jest także większa samodzielność w wyznaczaniu priorytetów i oparcie rozwoju poszczególnych województw na inteligentnych specjalizacjach. To dziedziny wybrane przez same regiony, w których identyfikują one duży potencjał rozwojowy. W tych obszarach będą intensywniej inwestować środki unijne.

Kolejną nowością dotyczącą programów regionalnych jest również ich tzw. dwufunduszowość. Będą one finansowane z dwóch źródeł – tak jak dotąd ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, ale też po raz pierwszy z Europejskiego Funduszu Społecznego. Dzięki temu programy regionalne będą bardziej kompleksowe.

Kwoty przyznane poszczególnym województwom na realizację regionalnych programów operacyjnych są zróżnicowane, ale jednocześnie uwzględniają potrzeby rozwojowe województw oraz ich potencjał. Wysokość przyznanych środków została ustalona w wyniku partnerskiego dialogu ministerstwa i urzędów marszałkowskich.

Po raz pierwszy jedno z polskich województw opuszcza kategorię regionów najłagodniej rozwiniętych wg unijnej klasyfikacji, czyli takich, w których PKB na mieszkańca nie przekracza 75% średniej unijnej. Jest to województwo mazowieckie, w którym z tego względu będą obowiązywać nowe zasady wsparcia.

Przegląd informacji dotyczących poszczególnych programów regionalnych na lata 2014-2020 – w tym ich budżetów, priorytetów czy zmian w stosunku do lat poprzednich – znaleźć można w aktualnym numerze Biuletynu.

Zapraszam do lektury!

Fot. Jacek Smarz

Fundusze w rękach regionów

W latach 2014-2020 regiony zarządzać będą niebagatelną kwotą ponad 31 mld euro. Podejmą większą odpowiedzialność za realizację polityki rozwoju – decydując o swoich priorytetach i sposobach ich wspierania ze środków europejskich.

↑ Fundusze europejskie mocniej niż dotychczas wspierać będą badania i rozwój. Na zdjęciu projekt PI-PWP inLAB - „Innowacyjne laboratorium współpracy nauki i biznesu” realizowany przez Polskie Towarzystwo Ekonomiczne oddział w Bydgoszczy.

Głębza decentralizacja to jedna z kluczowych zmian w dotychczasowym systemie zarządzania środkami europejskimi. Samorządy województw dysponować będą prawie 40% ogólnej puli funduszy przyznanej naszemu krajowi na lata 2014-2020 (w poprzedniej perspektywie finansowej było to około 25%).

Podział środków

Unijne fundusze płynące do regionów pochodzić będą z dwóch źródeł. Tak

jak dotychczas, budżet programów regionalnych zasili Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego. W sumie ponad 55% środków z tego funduszu skierowanych do Polski będzie wykorzystywane przez regiony. Co ważne i nowe w porównaniu z ubiegłymi latami – regiony pozyskają środki także z Europejskiego Funduszu Społecznego i rozdzielić aż ponad 70% pieniędzy płynących z tego funduszu do naszego kraju. W ten sposób władze regionalne przejmą dużą odpowiedzialność za wspieranie tzw. projektów „miękkich” – obejmujących m.in. szkolenia zawodowe i doradztwo czy aktywizację bezrobotnych.

Samorządy województw będą zarządzać tymi środkami – tak jak dotychczas – poprzez regionalne programy operacyjne (16 oddzielnych programów). Należy przy tym zaznaczyć, że na specjalnych zasa-

dach skonstruowany będzie program województwa mazowieckiego, które w unijnej klasyfikacji opuściło kategorię regionów najslabiej rozwiniętych (tj. regionów, których PKB nie przekracza 75% średniej unijnej). Z tego względu na Mazowszu będą obowiązywać nowe zasady wydatkowania funduszy. Samorząd poprzez program regionalny będzie tu zarządzał 60% alokacji przeznaczony dla województwa, a pozostałe 40% dostępne będzie poprzez programy krajowe.

Środki dla poszczególnych województw na realizację regionalnych programów operacyjnych zostały wyliczone na podstawie specjalnej metodologii. A ich ostateczna wysokość została ustalona w wyniku partnerskiego dialogu Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju oraz urzędów marszałkowskich, uwzględniając

Dwufunduszowość programów regionalnych – finansowanie z EFRR i EFS – daje samorządom możliwość kompleksowego finansowania swoich celów rozwojowych. Przyczynia się to do ściślejszego powiązania ze sobą projektów infrastrukturalnych i projektów miękkich, co przekłada się na zwiększenie ich efektywności. Takie podejście sprzyja również silniejszym powiązaniom i koordynacji działań podejmowanych w regionach przez instytucje zaangażowane w realizację programów.

potrzeby rozwojowe poszczególnych województw oraz ich potencjały.

Inteligentne specjalizacje

Swe cele rozwojowe na lata 2014-2020 regiony oparły na samodzielnie określonych tzw. inteligentnych specjalizacjach. Są to obszary o największym potencjale, których rozwój może prowadzić do efektywniejszego konkurencyjnego regionów na rynku krajowym i międzynarodowym. Koncepcja inteligentnych specjalizacji zakłada, że region (albo też kraj) najlepiej rozwija się wykorzystując swe „silne strony”, czyli specyficzny potencjał. Może on wynikać np. z położenia

Na stronach Biuletynu przedstawiamy charakterystykę poszczególnych regionalnych programów operacyjnych. W związku z opracowywaniem niniejszego numeru Biuletynu w połowie grudnia 2014 r. przedstawiono w nim informacje i dane na temat programów regionalnych wg. stanu na grudzień 2014 r. Zachęcamy do śledzenia bieżących informacji nt. tych programów na portalu www.funduszeuropejskie.gov.pl/RPO.

geograficznego czy posiadanych zasobów naturalnych. Każde z 16 województw zidentyfikowało więc swoje inteligentne specjalizacje. Nad ich wyborem samorządy pracowały w porozumieniu z wieloma środowiskami – lokalnymi przedsiębiorcami, naukowcami, ekspertami z dziedziny gospodarki. I właśnie projekty dotyczące rozwoju tych wybranych, priorytetowych obszarów mogą liczyć na mocniejsze wsparcie z Funduszy Europejskich, którymi dysponować będą regiony.

Przykładowo w województwie warmińsko-mazurskim zostały określone trzy inteligentne specjalizacje: żywność wysokiej jakości, drewno i meblarstwo oraz ekonomia wody (turystyka, hotelarstwo, przemysł jachtowy). Wszystkie w optymalny sposób wykorzystują istniejący potencjał naturalny i ludzki Warmii i Mazur.

W pozostałych regionach do najczęściej definiowanych inteligentnych specjalizacji należą m.in. technologie informacyjno-komunikacyjne, biogospodarka, energetyka czy tradycyjne gałęzie przemysłu (np. maszynowy, metalowy).

Przedsiębiorczość, transport, energetyka

Oprócz indywidualnie określanych przez województwa inteligentnych specjalizacji, programy regionalne wspierać będą też dziedziny wspólne dla wszystkich województw. Zaliczamy do nich m.in. wsparcie rozwoju przedsiębiorczości – przede wszystkim w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw (należy pamiętać, że wsparcie dla dużych projektów o większej, strategicznej z perspektywy kraju, randze zagwarantują programy krajowe). Fundusze europejskie pomogą podnieść innowacyjność przedsiębiorstw i ich konkurencyjność, na przykład poprzez wsparcie działalności badawczo-rozwojowej, powiązań sektora biznesu i nauki. Szczególne znaczenie w nowej perspektywie finansowej będzie miało wykorzystywanie badań naukowych w gospodarce – tak by powstawały nowatorskie produkty i usługi. Nadal będą wspierane inwestycje transportowe. Chodzi tu o dalszą rozbudowę połączeń drogowych i kolejowych, tak by zapewnić mniejszym miejscowościom sprawne połączenia z krajowymi i europejskimi sieciami transportowymi. Inwestycje obejmą m.in. modernizację linii kolejowych, ale też renowację dworców czy zakup nowoczesnego taboru kolejowego. Przykładowo – samorząd województwa zachodniopomorskiego, w nowej perspektywie finansowej planuje zakup taboru kolejowego za kwotę ponad 300 mln zł, co pozwoli m.in. podnieść jakość połączeń wewnątrz województwa.

Jednym z priorytetów w latach 2014-2020 będzie także budowa gospodarki niskoemisyjnej. Ta brzmiąca specjalistycznie dziedzina obejmuje w sobie bardzo różnorodne rozległe przedsięwzięcia, np. w postaci modernizacji energetycznej budynków, wspierania ekologicznego transportu publicznego czy produk-

Województwo	Sumaryczne środki przyznane z funduszy europejskich na programy regionalne (w euro)
DOLNOŚLĄSKIE	2 252 546 589
KUJAWSKO-POMORSKIE	1 903 540 287
LUBELSKIE	2 230 958 174
LUBUSKIE	906 929 693
ŁÓDZKIE	2 256 049 115
MAŁOPOLSKIE	2 878 215 972
OPOLSKIE	944 967 792
PODKARPACKIE	2 114 243 760
PODLASKIE	1 213 595 877
POMORSKIE	1 864 811 698
ŚLĄSKIE	3 476 937 134
ŚWIĘTOKRZYSKIE	1 364 543 593
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	1 728 272 095
WIELKOPOLSKIE	2 450 206 417
ZACHODNIOPOMORSKIE	1 601 239 216
RAZEM 15	29 187 057 412
MAZOWIECKIE	2 089 840 138
RAZEM 16	31 276 897 550

cji energii ze źródeł odnawialnych (OZE). Finansowane będą również projekty obejmujące m.in. modernizację sieci przesyłowych, czy też inwestycje przyczyniające się do ograniczenia ruchu drogowego w centrach miast, w tym budowę ścieżek rowerowych.

Najwięcej unijnych funduszy na budowę gospodarki niskoemisyjnej przewidział samorząd województwa śląskiego, który to wygospodarował na ten cel niemal 30% dostępnych środków z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

ANNA RADUCHA-ROMANOWICZ

↓ W latach 2014-2020 wszystkie województwa kontynuować będą rozwój sieci połączeń drogowych i kolejowych.

Fot. Shutterstock

Dynamiczny Dolny Śląsk

Właściwa ocena własnych atutów to podstawa efektywnego wykorzystania środków unijnych. Najlepszym tego dowodem jest województwo dolnośląskie, które od wielu lat, opierając się na funduszach UE, wzmacnia swoje mocne strony. Dzięki temu dziś jest jednym z najszybciej rozwijających się regionów Polski.

Fot. Wiesław Jurewicz

↑ Aż 415,5 mln euro na wsparcie działań proinnowacyjnych trafi do dolnośląskich przedsiębiorców.

Wizytówką regionu jest Wrocław – nowoczesne, sprawnie zarządzane miasto przyciąga pracowników, inwestorów, przedsiębiorców i turystów. Dziś jest jednym z kluczowych punktów na mapie Polski, a podobnie wysokie aspiracje ma cały region. Realizacji tego celu sprzyja przygraniczne położenie, na przecięciu dwóch ważnych szlaków komunikacyjnych oraz atrakcyjność tury-

styczna, potencjał naukowo-badawczy i infrastruktura przemysłowa. To podstawy, na których w ostatnich latach skutecznie oparto kierunki rozwoju województwa.

W utrzymaniu tempa wzrostu ma pomóc dobre zagospodarowanie dotacji unijnych, których w latach 2014-20 na Dolny Śląsk trafi 2,25 mld euro (prawie dwa razy tyle, co w latach 2007-2013).

Firmy i transport

Aż 415,5 mln euro trafi do dolnośląskich przedsiębiorców, w szczególności z sektora małych i średnich firm. Region posiada niezbędny potencjał, by być jednym z liderów w tworzeniu oryginalnych projektów. Nie brakuje tu wysoko wykwalifikowanej kadry akademickiej, silnych ośrodków badawczych czy przedsiębiorców z nowatorskimi pomysłami.

Dolny Śląsk w 2011 roku był w pierwszej trójce w Polsce pod względem liczby firm, które prowadzą działalność badawczo-rozwojową. Jest to droga we właściwym kierunku, gdyż dziś, aby skutecznie rywalizować na rynkach międzynarodowych firmy muszą inwestować w badania. A eksport jest katalizatorem wzrostu gospodarczego województwa – lokalne firmy odpowiadają za ponad 7% eksportu MŚP w Polsce.

Aby w pełni wykorzystać potencjał regionu, zwłaszcza jego przygraniczne położenie, potrzebne będą kolejne inwestycje w transport. Ich wartość oszacowano na ponad 340 mln euro.

Troska o środowisko

Obniżenie kosztów prowadzenia działalności MŚP będzie możliwe dzięki zapewnieniu dostaw tańszej energii, m.in. z odnawialnych źródeł. Dolny Śląsk wg rankingu Insty-

tutu Energetyki Odnawialnej zajmuje czwarte miejsce w kraju pod względem możliwości wykorzystania potencjału energetycznego wiatru, słońca, biomasy czy wody.

Dlatego na inwestycje w gospodarkę niskoemisyjną przeznaczono 392,3 mln euro. Obejmą one nie tylko wykorzystanie OZE, ale też poprawę jakości budownictwa i sieci energetycznych czy obniżenie emisji zanieczyszczeń (Dolny Śląsk znajduje się w czołowej piątce w kraju pod względem stopnia zanieczyszczenia atmosfery).

Nowe cele

Nowe rozdanie funduszy europejskich wiąże się też ze zmianą w priorytetach. Na Dolnym Śląsku niezwykle ważne będą działania prospołeczne. Aby zwiększyć zaangażowanie dolnoślążaków w zarządzanie regionem, rozbudowana będzie e-administracja. Z kolei powiększona oferta edukacyjna dla wszystkich grup wiekowych i całego regionu, będzie lepiej dostosowana do potrzeb rynku pracy.

Istotne będą także działania skierowane na tworzenie nowych miejsc pracy (w tym promocję samozatrudnienia) i pomoc mieszkańcom w znalezieniu zatrudnienia czy wsparcie w godzeniu życia zawodowego i prywatnego. Na cele edukacyjne i aktywizację zawodową, w sumie przeznaczonych ma zostać ponad 778 mln euro.

Planowane są także rewitalizacje kolejnych zdegradowanych obszarów i budynków na terenie województwa, które można efektywnie wykorzystać dla lokalnych społeczności lub przedsiębiorstw. Poprawa jakości usług socjalnych ma też pomóc w walce z wykluczeniem osób słabszych, bezrobotnych, czy starszych.

(AK)

OSIE PRIORYTETOWE RPO WD NA LATA 2014-2020 Z KWOTAMI*

I. Przedsiębiorstwa i innowacje – 415,5 mln euro	VI. Infrastruktura spójności społecznej – 163 mln euro
II. Technologie informacyjno-komunikacyjne – 66,4 mln euro	VII. Infrastruktura edukacyjna – 61 mln euro
III. Gospodarka niskoemisyjna – 392,3 mln euro	VIII. Rynek pracy – 254,3 mln euro
IV. Środowisko i zasoby – 180 mln euro	IX. Włączenie społeczne – 143,9 mln
V. Transport – 340,6 mln euro	X. Edukacja – 156,1 mln euro
	XI. Pomoc techniczna – 79,2 mln euro

* stan na grudzień 2014

Potencjał do scalenia

Położenie na przecięciu szlaków transportowych, dobra infrastruktura drogowa, wykwalifikowane kadry naukowe czy wykorzystanie odnawialnych źródeł energii – to największe atuty województwa kujawsko-pomorskiego. Jeśli uda się je sprawnie ze sobą połączyć, będą podstawą dynamicznego rozwoju regionu.

Województwo kujawsko-pomorskie w perspektywie 2014-2020 otrzyma 1,9 miliarda euro ze środków Unii Europejskiej do wykorzystania na swój rozwój. Po dodaniu wkładu krajowego, do dyspozycji w ramach RPO pozostanie 2,23 miliarda euro. Najwięcej, bo aż 72% środków, zostanie przeznaczonych na działania o charakterze inwestycyjnym – reszta na projekty o charakterze społecznym.

Warunki dla rozwoju firm

Kluczowe dla sukcesu gospodarczego regionu jest umiejętne rozwinięcie i wykorzystanie już istniejącego potencjału. Choć kujawsko-pomorskie to region o niskiej skali nakładów na działalność B+R, to nie brakowało tu w ostatnich latach inwestycji w rozwój infrastruktury badawczej w jednostkach naukowych – powstało m. in. Centrum Nowoczesnych Technologii przy Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu, rozbudowano Wydziały Fizyki, Astronomii i Informatyki Stosowanej UMK.

Nie dziwi więc, że ponad 1/5 środków z RPO przeznaczona będzie na

wzmocnienie innowacyjności oraz podniesienie konkurencyjności przedsiębiorstw: poprzez rozwój powiązań sektora biznesu i nauki, profesjonalizację usług oferowanych przez instytucje otoczenia firm czy rozbudowę bazy badawczej. Kluczowe będą też prace nad lepszym połączeniem wewnętrznej sieci drogowej z autostradami, co zapewni miastom i miasteczkom regionu efektywne połączenie z krajowymi i europejskimi sieciami transportowymi.

Siłą regionu jest bieżące wykorzystanie energii odnawialnej – ponad 15% ogółu krajowych jednostek OZE ulokowanych jest właśnie tutaj. Działają już elektrownie wiatrowe i wodne, a region (z racji rozwiniętego rolnictwa) wykazuje potencjał w pozyskiwaniu energii z biomasy. Istniejącą infrastrukturę trzeba tylko dalej konsekwentnie rozwijać, by wysłać przedsiębiorcom dobry sygnał – energia będzie tu tańsza i bardziej „zielona”.

Postawy proekologiczne przejawiają się w wielu działaniach podejmowanych przez samorządy. Np. w ośrodkach miejskich jednym z priorytetów będzie rozwój i promocja niskoemisyjnego transportu

OSIE PRIORYTETOWE RPO WK-P NA LATA 2014-2020 Z KWOTAMI*

I. Wzmocnienie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu – 429,6 mln euro

II. Cyfrowy region – 50,2 mln euro

III. Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna w regionie – 282,2 mln euro

IV. Region przyjazny środowisku – 118,7 mln euro

V. Spójność wewnętrzna i dostępność zewnętrzna regionu – 206 mln euro

VI. Solidarne społeczeństwo i konkurencyjne kadry – 241,6 mln euro

VII. Rozwój lokalny kierowany przez społeczność – 39,8 mln euro

VIII. Aktywni na rynku pracy – 183,6 mln euro

IX. Solidarne społeczeństwo – 124,6 mln euro

X. Innowacyjna edukacja – 131,1 mln euro

XI. Rozwój lokalny kierowany przez społeczność – 36,3 mln euro

* stan na grudzień 2014

miejskiego (stałe unowocześnianego) oraz dalsza rozbudowa sieci ścieżek rowerowych. Efekty tej polityki już teraz widać – od kilkunastu lat regionalne wskaźniki emisji zanieczyszczeń do powietrza spadają.

Dla edukacji i pracy

Barierą rozwoju regionu mogą być jednak problemy natury społecznej. Uczelnie zapewniają wysokiej jakości wykształcenie wyższe, ale ma je tylko trochę ponad 16% mieszkańców. Ogólnie niski poziom wykształcenia czyni inwestycje w oświatę kluczowymi dla rozwoju regionu. 178 mln euro zostanie przeznaczonych na poprawę jakości edukacji m.in. przedszkolnej i szkolnictwa zawodowego. Szkoły zawodowe mają ściślej współpracować z lokalnymi organizacjami i przedsiębiorstwami, tak by zapewnić swoim uczniom przydatne staże i praktyki.

Poprawić się ma też dostęp do usług publicznych, efektywność wykorzystania potencjału lokalnej ludności oraz zapobieganie wykluczeniom – w tym osób starszych, których w regionie jest coraz więcej. (AK)

Barbara Jesionowska,
Zastępca Dyrektora Departamentu Rozwoju Regionalnego

Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020 jest programem dwufunduszowym, w odróżnieniu od RPO 2007-2013, co daje możliwość realizacji zarówno zadań inwestycyjnych jak i społecznych. Nowością są dwa instrumenty terytorialne związane z wdrażaniem Programu: Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT) oraz Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS). Najważniejsze kierunki wspierane w ramach RPO 2014-2020 to: innowacyjność i konkurencyjność gospodarki; efektywność energetyczna i niskoemisyjny transport publiczny; transport drogowy i kolejowy; ochrona zdrowia; rynek pracy (przede wszystkim dostęp do zatrudnienia); edukacja (zwłaszcza kształcenie zawodowe). W dużej mierze RPO 2014-2020 będzie kontynuowało zakres wsparcia z poprzedniej perspektywy finansowej, jednak w niektórych obszarach Komisja Europejska stawia konkretne wymogi i ograniczenia.

Kujawsko-pomorskie jest także jednym z trzech regionów, które zdecydowały się na realizację projektów w ramach instrumentu „Rozwój lokalny kierowany przez społeczność” (RLKS).

Lubelskie – krok naprzód

W województwie lubelskim zmiany związane z efektami wykorzystania środków unijnych są już wyraźnie widoczne. Kolejna perspektywa finansowa to nowe szanse i możliwości rozwoju, ale też duże wyzwanie dla całego regionu.

Dostęp do funduszy unijnych w latach 2014-2020 oznacza nowe możliwości inwestycyjne, rozwojowe i szanse na wdrożenie kolejnych innowacyjnych rozwiązań. Program regionalny dla Lubelszczyzny to ponad 2,23 mld euro i 14 priorytetów.

→ W nowej perspektywie największy nacisk zostanie położony na rozwój odnawialnych źródeł energii i efektywności energetycznej. Na zdjęciu pierwsza w województwie lubelskim i jedna z największych w Polsce farm fotowoltaicznych, dofinansowana ze środków lubelskiego RPO na lata 2007-2013.

Ekologiczna energia i nie tylko

Środki unijne to wciąż najlepsza lokomotywa rozwoju całego regionu, szczególnie że w nowej perspektywie finansowej zmiany ukierunkowane zostaną w większym niż dotychczas stopniu na rozwój konkurencyjności przedsiębiorstw oraz wspieranie badań i innowacji. Województwo lubelskie przeznaczyło na te cele najwięcej środków w całym przyszłym RPO, czyli ponad 291,6 mln euro. To jednak nie wszystko. Wśród innych, równie istotnych priorytetów można wymienić wspieranie współpracy biznesu i nauki

Fot. Energia Dolina Zielawy Sp. z o.o.

czy ochronę dziedzictwa kulturowego i naturalnego. Województwo lubelskie posiada dobre warunki do rozwoju energetyki ze źródeł odnawialnych, szczególnie w kontekście energii słonecznej – ze względu na największe nasłonecznienie w Polsce. Dlatego większe środki zostaną przeznaczone także na premiowanie ekoinnowacyjności oraz stymulację efektywności energetycznej.

Społeczne cele

Jeszcze większy nacisk zostanie położony na priorytety związane z ryn-

kiem pracy, czyli aktywizację zawodową osób znajdujących się w najbardziej niekorzystnej sytuacji. Bardzo istotna będzie integracja osób wykluczonych społecznie lub zagrożonych ubóstwem. Na ten obszar przeznaczono ponad 180 mln euro. Ważnym priorytetem będzie również tworzenie miejsc przedszkolnych dla dzieci w wieku 3-4 lata oraz dofinansowanie infrastruktury kształcenia zawodowego, tworząc warunki maksymalnie zbliżone do środowiska pracy zawodowej.

(AP)

FUNDUSZE SĄ POTRZEBNE

Aneta Pieczykolan, Dyrektor Departamentu Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Lubelskiego

Już w okresie 2007-2013 notowaliśmy spore zainteresowanie ze strony firm ofertą dotacji inwestycyjnych, wpływających na poszerzenie oferty produktowej przedsiębiorstw, wzrost ich pozycji na rynku czy wzrost zatrudnienia. Liczba złożonych do programu wniosków, ponad 7,7 tys., dowodzi tego, jak ciągle ogromna jest chęć i potrzeba sięgania po unijne wsparcie ze strony firm, samorządów, instytucji otoczenia biznesu i innych podmiotów z województwa lubelskiego, które dzięki tym środkom mogą zrealizować wiele interesujących i ważnych projektów dla regionu. Warto podkreślić, że jest to także wyraz wysokiego poziomu świadomości różnych podmiotów w województwie lubelskim na temat możliwości, jakie oferują środki unijne.

OSIE PRIORYTETOWE RPO WL 2014-2020 WRAZ Z KWOTAMI*

- I.** Badania i innowacje – ok. **100** mln euro z EFRR
- II.** Cyfrowe lubelskie – ok. **72** mln euro z EFRR
- III.** Konkurencyjność przedsiębiorstw – ok. **291** mln euro z EFRR
- IV.** Energia przyjazna środowisku – ok. **150** mln euro z EFRR
- V.** Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna – ok. **258** mln euro z EFRR
- VI.** Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów – ok. **154** mln euro z EFRR
- VII.** Ochrona dziedzictwa kulturowego i naturalnego – ok. **70** mln euro z EFRR
- VIII.** Mobilność regionalna i ekologiczny transport – ok. **271** mln euro z EFRR
- IX.** Rynek pracy – **197** mln euro z EFS
- X.** Adaptacyjność przedsiębiorstw i pracowników do zmian – ok. **55** mln euro z EFS
- XI.** Włączenie społeczne – ok. **180** mln euro z EFS
- XII.** Edukacja, kwalifikacje i kompetencje – ok. **123** mln euro z EFS
- XIII.** Infrastruktura społeczna – **232** mln euro z EFRR
- XIV.** Pomoc techniczna – ok. **69** mln euro z EFS

* stan na grudzień 2014

↓ W Wielospecjalistycznym Centrum Pediatrii w Zielonej Górze powstanie szpitalny oddział ratunkowy dla dzieci, blok operacyjny, oddział intensywnej terapii, oddział gastroenterologii dziecięcej czy hematologii. Mali Lubuszanie będą mogli być leczeni na miejscu. Chore maluchy unikną męczących dojazdów.

↓ Współpraca ośrodków akademickich i przedsiębiorców w celu transferu technologii i wiedzy do świata biznesu będzie miała miejsce w jednostkach badawczo-rozwojowych w Nowym Kisielinie, Kalsku, Sulechowie, Nowej Soli i Gorzowie Wlkp., na bazie już istniejących obiektów.

Lubuskie 2020 – nowoczesne i otwarte na świat

Regionalny Program Operacyjny – Lubuskie 2020 to środki, z których powstaną m.in. drogi i mosty, trasy kolejowe, parki technologiczne i nowe miejsca pracy.

W umowie między rządem i samorządem lubuskim wpisano do realizacji najważniejsze i najpotrzebniejsze projekty w zakresie budowy i modernizacji dróg i mostów. Powstanie m.in. droga S3 prowadząca przez cały region, aż do Lubawki, drogi nr 27 i 12, mosty w Miłsku, Kostrzynie i Krośnie Odrzańskim, trasy kolejowe na południu: Berlin – Żary – Wrocław oraz na północy: trasa 203 i „Odrzanka”. Zmodernizowane zostaną sieci energetyczne i infrastruktura rzeki Odry. Unijne

środki pomogą również utworzyć centrum pediatrii w Zielonej Górze i radioterapii w Gorzowie. Samorząd województwa postawi również na rozwój parków naukowo technologicznych i centrum usług onkologicznych. Będą finansowane programy rozwojowe szkół, wspierające transfer wiedzy do biznesu, stymulujące przedsiębiorczość, tworzące nowe, atrakcyjne miejsca pracy. Zbudowany zostanie taki system lubuskiej oświaty, który wykształci przyszłych liderów – przedsiębiorczych, silnych i otwartych na świat Lubuszan.

Ponad 20% środków finansowych RPO – Lubuskie 2020 zostanie przeznaczonych na pobudzenie działalności badawczo-rozwojowej firm, wsparcie innowacji, infrastrukturę B+R. Szczególny nacisk położony będzie na wsparcie regionalnych specjalizacji, aby w pełni wykorzystała ich potencjał oraz przenieść je na wyższy, bardziej konkurencyjny poziom.

OSIE PRIORYTETOWE LPRO NA LATA 2014-2020 WRAZ Z KWOTAMI*

I. Gospodarka i innowacje (środki EFRR)
– **193,7** mln euro

II. Rozwój Cyfrowy (środki EFFF) – **39, 2** mln euro

III. Gospodarka niskoemisyjna (środki EFFF)
– **108** mln euro

IV. Środowisko i kultura (środki EFFF)
– **91,5** mln euro

V. Transport (środki EFFF)
– **136** mln euro

VI. Regionalny rynek pracy (środki EFS)
– **70,9** mln euro

VII. Równowaga społeczna (środki EFS)
– **68,2** mln euro

VIII. Nowoczesna edukacja (środki EFS)
– **79,9** mln euro

IX. Infrastruktura społeczna (środki EFFF)
– **83,4** mln euro

X. Pomoc techniczna (środki EFS) – **36,1** mln euro

* stan na grudzień 2014

← W gminie Zabór powstaje największa w Polsce winnica samorządowa. Na wzgórzach pod Zaborem na dobre zakorzeniły się sadzonki winorośli. Pierwsze duże zbiory winogron planowane są jesienią 2017r. Na terenie winnicy zostanie wybudowane Lubuskie Centrum Winiarstwa, które powstanie w ramach projektu samorządowego pn. „Lubuskie aktywne i turystyczne”. Będzie to winiarska wizytówka regionu.

Stawiamy na **innowacje**

Fot. Shutterstock

Nowa perspektywa finansowa 2014-2020 oznacza dla województwa łódzkiego szansę na dynamiczny rozwój. Innowacyjna gospodarka, badania i komercjalizacja wiedzy to najważniejsze obszary, które w tym regionie otrzymają wsparcie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego.

Pieniądzy będzie więcej niż w latach 2007-2013, a nowy, dwufundusowy system finansowania pozwoli lepiej dopasować planowane działania i wydatki do aktualnych potrzeb województwa.

W nowym okresie programowania województwo łódzkie będzie miało do dyspozycji ponad 2,25 mld euro w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020, co stanowi 4. alokację wśród wszystkich programów regionalnych. Budżet ten jest większy o blisko 650 mln euro w porównaniu do środków z funduszy strukturalnych, którą dysponowało województwo łódzkie w latach

OSIE PRIORYTETOWE RPO WŁ NA LATA 2014-2020 WRAZ Z KWOTAMI*

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

I. Badania, rozwój i komercjalizacja wiedzy – ok. **201,6** mln euro

II. Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka – ok. **274,8** mln euro

III. Transport – ok. **395,6** mln euro

IV. Gospodarka niskoemisyjna – ok. **224,9** mln euro

V. Ochrona środowiska – ok. **117,5** mln euro

VI. Rewitalizacja i potencjał endogeniczny regionu – ok. **279,1** mln euro

VII. Infrastruktura dla usług społecznych – ok. **127,7** mln euro

Europejski Fundusz Społeczny
VIII. Zatrudnienie – ok. **159,8** mln euro

IX. Włączenie społeczne – ok. **162** mln euro

X. Adaptacyjność pracowników i przedsiębiorstw w regionie – ok. **115** mln euro

XI. Edukacja, Kwalifikacje, Umiejętności – ok. **130** mln euro

XII. Pomoc techniczna – ok. **67,6** mln euro

* stan na grudzień 2014

2007-2013. Większy budżet wynika przede wszystkim z decentralizacji wdrażania środków Unii Europejskiej w Polsce i skierowania ich na poziom regionalny. W związku z tym zmienia się również system finansowania. W nowej perspektywie w RPO WŁ środki Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego stanowiąc będą ponad 70% całkowitej alokacji, a Europejskiego Funduszu Społecz-

nego pozostałe prawie 30% całkowitej alokacji.

Główne obszary wsparcia w Programie to: sfera badawczo-rozwojowa (B+R), innowacyjność przedsiębiorstw, ochrona środowiska, rewitalizacja i aktywizacja życia społecznego, a także działania na rynku pracy, edukacja oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.

(BM)

WIĘKSZA ODPOWIEDZIALNOŚĆ, SZERSZE MOŻLIWOŚCI

Artur Stelmach, Dyrektor Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego

Konsekwencją decyzji o większej decentralizacji wdrażania środków unijnych w Polsce jest dwufunduszowość regionalnych programów operacyjnych. Z jednej strony wiąże się to oczywiście z większą odpowiedzialnością, z drugiej strony oznacza możliwość lepszego dopasowania działań infrastrukturalnych, jak również tych związanych z zasobami ludzkimi do zdiagnozowanych w regionie potrzeb i wyzwań rozwojowych. Przy ocenie projektów szczególnie ważną będzie

ich efektywność i realizacja założonych w programie celów. W większym stopniu niż dotychczas brana będzie pod uwagę kompleksowość i komplementarność przedsięwzięć. Myślę, że perspektywa finansowa 2014-2020 stawia przed nami nowe wyzwania związane z wdrażaniem programu, dając jednocześnie możliwość wykorzystania tak znacznej puli środków w celu przyspieszenia rozwoju naszego regionu.

Jeszcze szybszy rozwój Małopolski

Pula środków z Funduszy Europejskich przeznaczona na realizację Regionalnego Programu Operacyjnego w województwie małopolskim wynosi niemal miliard euro więcej niż w latach 2007-2013.

W Małopolsce finansowane będą zarówno obszary, na rozwój których przeznaczono środki w latach ubiegłych, jak i zupełnie nowe inicjatywy. W sumie aż 2 878,2 mln euro z funduszy europejskich zostanie rozdzielone pomiędzy 13 osi priorytetowych. Więcej pieniędzy unijnych otrzymało jedynie województwo śląskie. – *Zyskamy dodatkowe fundusze na inwestycje w kapitał ludzki i walkę z ubóstwem, a decyzje na co zostaną przeznaczone środki z Europejskiego Funduszu Społecznego będą zapadać teraz w regionie, a nie w Warszawie. Przy rozdziale pieniędzy będziemy w większym stopniu promować oddolne inicjatywy* – zapewnia marszałek województwa małopolskiego Marek Sowa.

Energetyka i transport

Najwięcej zostanie przeznaczane na na politykę energetyczną, rozbudowę infrastruktury transportowej i wsparcie przedsiębiorczości. W województwie małopolskim pierwszy obszar ma szczególne znaczenie, m.in. ze

względu na złą jakość powietrza w regionie, czy dopiero dziesiąte miejsce w kraju jeśli chodzi o użycie w Małopolsce odnawialnych źródeł energii do produkcji energii elektrycz-

Przy rozdziale funduszy europejskich 2014-2020 w większym stopniu promowane będą oddolne inicjatywy.

nej. Wspierane będzie także tworzenie nowoczesnego systemu transportowego, w tym m.in. poprzez rozwój regionalnej komunikacji kolejowej. Dzięki zakupowi taboru na potrzeby szybkiej kolei aglomeracyjnej docelowo ma zostać znacznie odciążony ruch uliczny w Krakowie.

Nowe instrumenty rozwoju

Nowy program przewiduje też zastosowanie trzech typów instru-

mentów rozwoju terytorialnego. Pierwszy z nich to ZIT, czyli Zintegrowane Inwestycje Terytorialne, który ma wesprzeć rozwój Metropolii Krakowskiej. Drugi instrument to subregionalny program rozwoju. – *W nowym programie operacyjnym chcemy lepiej dostosować interwencję do potrzeb rozwojowych subregionów. Ma temu służyć Subregionalny Program Rozwoju – autorskie rozwiązanie przygotowane przez samorząd województwa, dla wsparcia pięciu subregionów Małopolski* – tłumaczy marszałek Marek Sowa. Dzięki temu instrumentowi możliwe będzie dostosowanie poszczególnych inwestycji do potrzeb danego subregionu, a także wykorzystanie jego potencjału i silnych stron. Poprawie ulegnie dostępność transportowa, dostęp do usług publicznych, zwiększy się atrakcyjność inwestycyjna terenów, poprawi się stan środowiska oraz zminimalizowane zostaną skutki klęsk żywiołowych. – *Program jest ofertą samorządu województwa dla partnerów z sektora samorządowego, gospodarczego i społecznego. Ma na celu uruchomienie oddolnych inicjatyw dla wykorzystania wewnętrznych potencjałów i wsparcia specjalizacji poszczególnych subregionów w oparciu o wspólne lub uzgodnione projekty* – dodaje marszałek Sowa. Trzeci instrument rozwoju terytorialnego to programy rewitalizacji miast i odnowy obszarów wiejskich.

Taka architektura RPO pomoże w budowie konkurencyjnej i innowacyjnej gospodarki opartej na wiedzy, a z drugiej strony w zmniejszeniu wewnętrznych różnic w rozwoju społeczno-gospodarczym województwa. (AS)

Ze środków RPO wspierane będą m.in.:

Rozwój technologiczny i innowacje

Infrastruktura ośrodków naukowo-badawczych

Strefy aktywności gospodarczej

Szkolnictwo zawodowe

Programy stypendialne dla uzdolnionej młodzieży

Rozbudowa systemu komunikacji

OSIE PRIORYTETOWE RPO WM NA LATA 2014-2020 Z KWOTAMI*

I. Gospodarka wiedzy
– 250 mln euro

II. Cyfrowa Małopolska
– 140 mln euro

III. Przedsiębiorcza Małopolska
– 240 mln euro

IV. Regionalna polityka energetyczna – 420 mln euro

V. Ochrona środowiska
– 138 mln euro

VI. Dziedzictwo regionalne
– 169,1 mln euro

VII. Infrastruktura transportowa
– 390,5 mln euro

VIII. Rynek pracy
– 270,8 mln euro

XI. Region spójny społecznie
– 232 mln euro

X. Wiedza i kompetencje
– 204,9 mln euro

XI. Rewitalizacja przestrzeni regionalnej
– 170 mln euro

XII. Infrastruktura społeczna
– 151 mln euro

XIII. Pomoc techniczna
– 101,9 mln euro

* stan na grudzień 2014

Ambitne wyzwania, ale też podstawowe cele

W województwie mazowieckim w ramach RPO 2014-2020 środki unijne w wysokości 2,1 mld euro zostaną przeznaczone głównie na rozwój współpracy na linii gospodarka-nauka, na ochronę powietrza i energetykę. Istotnym punktem będą też działania związane z włączeniem społecznym.

OSIE PRIORYTETOWE RPO WM 2014-2020 WRAZ Z KWOTAMI*

I. Badania i innowacje w nauce oraz gospodarce – **278** mln euro

II. Wzrost e-potencjału Mazowsza – **154** mln euro

III. Rozwój potencjału innowacyjnego i przedsiębiorczości – **213** mln euro

IV. Przejście na gospodarkę niskoemisyjną – **324** mln euro

V. Gospodarka przyjazna środowisku – **91** mln euro

VI. Jakość życia – **116** mln euro

VII. Rozwój regionalnego systemu transportowego – **367** mln euro

VIII. Rynek pracy – **138** mln euro

IX. Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem – **172** mln euro

X. Edukacja dla rozwoju regionu – **162** mln euro

XI. Pomoc techniczna – **73** mln euro

* stan na grudzień 2014

W perspektywie 2014-2020 Mazowsze stanęło przed wyzwaniem połączenia konkurencyjności ze spójnością, przy dość dużej koncentracji środków na cele gospodarki opartej na wiedzy. Realizacja celów tematycznych związanych z B+R, przedsiębiorczością, niskoemisyjnością oraz włączeniem cyfrowym pochłonie w województwie mazowieckim aż

60% wszystkich środków na cele infrastrukturalne.

– *Dokonałiśmy wielu analiz, dzięki którym udało się stworzyć zapisy tak, aby Program równoważył osiągnięcia ambitnych celów, jako region bardziej rozwinięty, z celami dotyczącymi infrastruktury podstawowej, takimi jak gospodarka odpadami, infrastruktura drogowa czy rewitalizacja* – powiedziała Agnieszka Rypińska, Dyrektor Departamentu Rozwoju Regionalnego i Funduszy Europejskich Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w Warszawie.

Trwały rozwój

Wsparcie aktywności inwestycyjnej istniejących mikro, małych i średnich przedsiębiorstw będzie odbywać się poprzez wdrażanie różnorodnych innowacji. A to z kolei przełoży się na zwiększone zatrudnienie i trwały rozwój firm. Duże znaczenie ma budowanie sieci współpracy pomiędzy firmami, ośrodkami naukowo-badawczymi, ośrodkami akademickimi w zakresie rozwoju produktów

Województwo mazowieckie w unijnej klasyfikacji opuści kategorię regionów najslabiej rozwiniętych, czyli takich, w których PKB nie przekracza 75% średniej unijnej. W związku z tym w latach 2014-2020 będą w nim obowiązywać inne zasady wsparcia. Maksymalny poziom współfinansowania projektów ze środków UE na Mazowszu wyniesie 80% (w przypadku innych, słabiej rozwiniętych regionów jest to 85%). Częścią kwoty przeznaczonej dla województwa będzie zarządzał samorząd poprzez program regionalny (**2,1** mld euro), część dostępna będzie z programów krajowych (**1,7** mld euro).

i usług, transferu technologii, ponieważ wpłynie to na podniesienie konkurencyjności regionu w skali kraju i Europy. Rozwój przedsiębiorczości zaowocuje m.in. wprowadzaniem na rynek nowych, ulepszonych produktów lub usług, w tym opartych na handlu elektronicznym.

Oprócz sektora MŚP oraz sfery B+R wspierany będzie również dalszy rozwój społeczeństwa informacyjnego. Program regionalny województwa mazowieckiego przewiduje również środki na wsparcie sektorowe związane z obszarami efektywności energetycznej, odnawialnymi źródłami energii, a także z wykorzystaniem najlepszych technik do gospodarki odpadami.

(UK)

Agnieszka Rypińska, Dyrektor Departamentu Rozwoju Regionalnego i Funduszy Europejskich Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w Warszawie

Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego obejmie pomocą osoby zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym, w tym osoby bezrobotne. Pragnąc zapewnić ich skuteczną aktywizację społeczną i zawodową, będziemy wspierać kompleksowe, zintegrowane, międzysektorowe działania podmiotów realizujących zadania pomocy i integracji społecznej – urzędów administracji publicznej, organizacji pozarządowych, przedsiębiorstw i innych podmiotów. Szczególnie istotne jest dla nas również ułatwienie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych. Aby ułatwić dostęp do zatrudnienia, będziemy także wspierać przedsiębiorczość społeczną i integrację zawodową w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomię społeczną i solidarną.

Mamy 11 priorytetów

Województwo opolskie otrzyma 945 mln euro na realizację celów zapisanych w Regionalnym Programie Operacyjnym na lata 2014-2020. To największa kwota, jaką do tej pory Opolszczyzna dostała z funduszy Unii Europejskiej. Racjonalne wykorzystanie tych środków to ogromne wyzwanie.

W Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 zostały zapisane cele obejmujące całokształt życia społeczno-gospodarczego regionu. Ich realizacja pozwoli Opolszczyźnie skutecznie zmierzyć się z wyzwaniami rozwojowymi, które przed nią stoją.

Z troską o rodzinę

Za jedną z kluczowych kwestii zostało uznane zapobieganie i przeciwdziałanie procesom depopulacji. W województwie jest realizowany program Specjalnej Strefy Demograficznej „Opolskie dla rodziny”, w ramach którego podejmowane są kompleksowe i zintegrowane działania na rzecz odbudowy i wzmocnienia potencjału demograficznego regionu. Program obejmuje działania na rynku pracy polegające m.in. na stwarzaniu warunków rozwoju przedsiębiorczości, np. poprzez uzbrajanie terenów inwestycyjnych (35 mln euro). Jego ważnym aspektem jest dostosowanie oferty edukacyjnej szkół i uczelni do potrzeb rynku pracy, m.in. poprzez rozwój szkolnictwa zawodowego (21,8 mln euro), także w modelu

dualnym. Podejmowane są też inicjatywy, które pomagają pracującym rodzicom (5,1 mln euro) czy też zapewniają opiekę i aktywizację osób starszych (31,4 mln euro).

Najważniejsze działania

W sferze infrastruktury ważne jest zachowanie proporcji pomiędzy rozwojem sieci kolejowej (42,2 mln euro) i drogowej (151,3 mln euro). W województwie opolskim już prowadzona jest modernizacja linii kolejowych, inwestuje się także w nowoczesne środki transportu kolejowego. Działania tego typu będą stanowić ważny obszar dofinansowywany w ramach przyszłego Regionalnego Programu Operacyjnego. Pozwoli to na poprawę stanu dróg i tworzenie nowych połączeń komunikacyjnych w celu zwiększenia dostępności komunikacyjnej regionu.

– *Istotną w naszym programie regionalnym jest również sfera związana z badaniami i rozwojem (73,6 mln euro) – podkreśla Andrzej Buła, marszałek województwa opolskiego.*
– *Szczególnie ważne dla rozwoju regionu są badania w obszarach tzw. specjalizacji regionalnych, zwłaszcza*

w branży chemicznej, rolno-spożywczej czy budowlanej. Będą wspierane uczelnie i ośrodki prowadzące badania naukowe, ale o sukcesie naszych działań zdecyduje ostatecznie liczba innowacji, jaka w wyniku tych badań będzie wdrożona w regionalnych przedsiębiorstwach. Ponadto wspierane będą firmy, które we własnym zakresie inwestują w badania i innowacje. Położymy także szczególny nacisk na społeczny aspekt rewitalizacji obszarów słabiej rozwiniętych, co pozwoli przeciwdziałać wykluczeniu społecznemu mieszkańców.

(AB)

↑ Opolszczyzna nadal inwestować będzie m.in. w tworzenie nowych połączeń komunikacyjnych aby zwiększyć dostępność komunikacyjną regionu.

↓ Województwo opolskie inwestuje w infrastrukturę transportu kolejowego. Na zdjęciu: szynobus zakupiony ze środków RPO WO 2007-2013.

OSIE PRIORYTETOWE RPO WO NA LATA 2014-2020 WRAZ Z KWOTAMI*

I. Innowacje w gospodarce
– **73,6** mln euro

II. Konkurencyjna gospodarka
– **94,9** mln euro

III. Gospodarka niskoemisyjna
– **123,5** mln euro

IV. Zapobieganie zagrożeniom
– **23** mln euro

V. Ochrona środowiska, dziedzictwa kulturowego i naturalnego
– **75,7** mln euro

VI. Zrównoważony transport na rzecz mobilności mieszkańców
– **193,5** mln euro

VII. Konkurencyjny rynek pracy
– **95,2** mln euro

VIII. Integracja społeczna
– **73,9** mln euro

IX. Wysoka jakość edukacji
– **58,9** mln euro

X. Inwestycje w infrastrukturę społeczną – **94,9** mln euro

XI. Pomoc techniczna
– **37,8** mln euro

* stan na grudzień 2014

Zgodnie z naszymi potrzebami i potencjałem

W latach 2014-2020 Podkarpacie położy mocny akcent m.in. na rozwój innowacji, wsparcie przedsiębiorczości czy działania gwarantujące przejście na gospodarkę niskoemisyjną.

Na realizację Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego zostały przeznaczone środki w wysokości **2 114,2 mln euro**, z czego EFRR stanowi **1 519,5 mln euro**, natomiast EFS **594,7 mln euro**.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 (RPO WP 2014-2020) będzie programem dwufunduszowym. Źródłami finansowania Programu będą środki Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) oraz Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) i towarzyszące im współfinansowanie krajowe. Zgodnie z przyjętą w Umowie Partnerstwa propozycją podziału funduszy, na realizację Programu zostały przeznaczone środki w wysokości 2 114,2 mln euro, z czego EFRR stanowi 1 519,5 mln euro, natomiast EFS stanowi 594,7 mln euro.

Wspólne działania

W kolejnych latach pojawią się też nowe, niestosowane dotychczas instrumenty terytorialne, tzw. Zintegrowane Inwestycje Terytorialne, czyli związki projektów realizujących ideę koncentracji tematycznej, ukierunkowanej na rozwiązanie określonego, specyficznego dla danego obszaru problemu społeczno-gospodarczego. Przy pomocy tego instrumentu, partnerstwa miast i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie będą realizować wspólne przedsięwzięcia, celem maksymalnego

OSIE PRIORYTETOWE RPO WP NA LATA 2014-2020 WRAZ Z KWOTAMI*

I. Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka – 374,4 mln euro
II. Cyfrowe Podkarpacie – 81 mln euro
III. Czysta energia – 253,7 mln euro
IV. Ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego – 186,2 mln euro
V. Infrastruktura komunikacyjna – 406,4 mln euro

VI. Spójność przestrzenna i społeczna – 217,8 mln euro
VII. Regionalny rynek pracy – 227,4 mln euro
VIII. Integracja społeczna – 169,1 mln euro
IX. Jakość edukacji i kompetencji w regionie – 128,5 mln euro
X. Pomoc techniczna – 69,7 mln euro

* stan na grudzień 2014

wykorzystania wspólnych atutów i rozwiązywania problemów.

Koncentrujemy się na tematach

Fundusze w nowym rozdaniu będą bardziej skoncentrowane tematycznie. W większym stopniu niż dotychczas region będzie rozliczany z efektywności wydatkowania środków, rozumianej jako osiąganie pożądanych rezultatów, w mniejszym stopniu z szybkości wydatkowania środków.

Podział środków pomiędzy poszczególnymi priorytetami RPO WP 2014-2020 został dokonany

z uwzględnieniem wniosków wynikających z analizy barier, potrzeb i potencjałów województwa podkarpackiego. W związku z powyższym w perspektywie 2014-2020, wsparcie unijne trafi przede wszystkim do beneficjentów, którzy realizować będą projekty najbardziej przyczyniające się do wzrostu gospodarczego, zwiększenia zatrudnienia i modernizacji gospodarki. Mocny akcent położony zostanie zatem na rozwój innowacji, sektora małych i średnich przedsiębiorstw czy technologii teleinformatycznych. Wspierane będą działania gwarantujące przejście na gospodarkę niskoemisyjną, powodujące wzrost zatrudnienia i mobilności pracowników. Na dofinansowanie mogą również liczyć inwestycje w infrastrukturę komunikacyjną. Przykładowo, rozwijane będą projekty łączące regionalną infrastrukturę transportową z transeuropejską siecią transportową (TEN-T), a także inwestycje w ochronę środowiska oraz energetykę – zwłaszcza „zieloną”. Zmniejszą się przede wszystkim nakłady na drogi lokalne, których realizacja będzie możliwa tylko w uzasadnionych przypadkach.

(UT)

GLÓWNE KIERUNKI WSPARCIA

Adam Hamryszczak, Dyrektor Departamentu Zarządzania RPO, Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego

W perspektywie finansowej 2014-2020 preferowane będą projekty związane z efektami minionej perspektywy, tj. np. projekty dotyczące badań prowadzonych na uczelniach z wykorzystaniem infrastruktury, która już powstała, czy też badania realizowane z sektorem prywatnym jako szeroko rozumiana współpraca nauki z przemysłem. Głównymi obszarami, na których skoncentrowane będzie wsparcie, będą gospodarcze potencjały rozwoju regionu oraz inteligentne specjalizacje. W ramach RPO WP 2014-2020 kontynuowane będzie również wsparcie tam, gdzie w dalszym ciągu występują deficyty, tj. infrastruktura komunikacyjnej, gospodarce wodno-kanalizacyjnej, ochronie przeciwpowodziowej. Będziemy również realizować tzw. „działania miękkie” finansowane z EFS. Znacznie szerzej stosowane będą instrumenty finansowe (np. pożyczki, poręczenia), zwłaszcza w obszarze wsparcia dla przedsiębiorców.

R jak Rozwój

Konkurencyjne przedsiębiorstwa tworzące stabilne i dobre miejsca pracy, które zajmują świetnie wykształceni mieszkańcy – to cel, który chcemy osiągnąć przy wsparciu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego 2014-2020.

Województwo podlaskie w latach 2014-2020 będzie miało do dyspozycji 1,21 mld euro w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego. Jak środki te zostaną wydane? Cele wynikają z przyjętej we wrześniu 2013 roku Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020. Są to: rozwój przedsiębiorstw, wzrost eksportu i rentowności podlaskich firm, a także lepsze miejsca pracy i wyższe zarobki mieszkańców.

Różnice między „starym” i nowym

Dzięki temu, że środki RPOWP 2014--2020 będą pochodzić z dwóch źródeł – EFS oraz EFRR, zwiększą się możliwości wsparcia w ramach programu regionalnego. Będzie można wdrażać zarówno „projekty miękkie” (dotyczące szerokiej sfery społecznej, m.in. edukacji, aktywizacji zawodowej, zapobiegania wykluczeniu społecznemu), jak też realizować „twarde inwestycje”, m.in. w rozwój przedsiębiorstw, energetykę, infrastrukturę drogową.

W ramach wsparcia przedsiębiorstw preferowane będą projekty związane z B+R, czyli działalnością badawczo-rozwojową; prace badaw-

cze, wyposażenie laboratoriów. One będą służyć przedsiębiorcom do tworzenia nowych produktów, ich udoskonalania. Chcąc sprostać międzynarodowej konkurencji, trzeba być o krok do przodu, trzeba konkurować jakością.

W zakresie edukacji preferowany będzie rozwój szkolnictwa zawodowego. Oferta szkół musi być jednak dostosowana do lokalnego rynku pracy, do potrzeb lokalnych przedsiębiorstw.

Tu jest nasza siła

Podlaską inteligentną specjalizacją mają być zielone przemysły oraz specjalizacja w rynkach wschodnich, w szczególności: Białorusi. Podlaskie ma być zielone, ale w nowoczesnym wydaniu. Stawia na zaawansowane i innowacyjne technologie, które nie szkodzą środowisku, a jednocześnie wykorzystują potencjały endogeniczne regionu. To podstawa podlaskiej przewagi konkurencyjnej.

Przykłady to wykorzystanie nowoczesnych technologii (w szczególności technologii telekomunikacyjnych) w tradycyjnych branżach, w których region już jest europejskim liderem. To m.in. produkcja maszyn rolniczych, żywności wysokiej jakości, przemysł

DOBRA PRACA I PŁACA TO PODSTAWA

Daniel Górski, Dyrektor Departamentu Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego

W Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego określiliśmy, jakie mamy cele. To konkurencyjna gospodarka, konkurencyjne przedsiębiorstwa, które będą proponowały dobrą pracę i wysoka jakość życia, która wynika z zasobności naszych portfeli. Od niej zależy, czy nam się dobrze żyje: czy stać nas na wizytę u dobrego lekarza, na wyjazd wakacyjny i posłanie dzieci do dobrej szkoły. Tego nie zapewni nam kawałek asfaltu, lecz dobra praca i wysoka pensja. I tak konstruowaliśmy projekt RPOWP, aby te pieniądze, możliwe, że ostatnie tak duże z Unii Europejskiej, przeznaczyć na realizację tych celów. Zadowoleni mieszkańcy, którzy tu, w regionie, znajdują dobrą pracę, wykształcą dzieci, zbudują swoją przyszłość – o to nam chodzi.

drzewny czy przemysły związane z medycyną. Podlaskie rozwija produkcje i usługi o wyznaczniku „zielone” – odnawialne źródła energii, technologie przyjazne środowisku, nauki o życiu (opieka nad osobami starszymi, rehabilitacja, turystyka medyczna, srebrna gospodarka). Zielone województwo jest nowoczesne i innowacyjne, przy czym innowacyjność jest traktowana nie jako cel sam w sobie, ale jako narzędzie i środek do zwiększenia konkurencyjności podlaskiej gospodarki.

↓ Przemysł drzewny to jedna z branż, które województwo podlaskie będzie wzmacniać.

OSIE PRIORYTETOWE RPOWP NA LATA 2014-2020 WRAZ Z KWOTAMI*

I. Wzmocnienie potencjału i konkurencyjności gospodarki regionu – **247,4** mln euro

II. Przedsiębiorczość i aktywność zawodowa – **84** mln euro

III. Kompetencje i kwalifikacje – **129,8** mln euro

IV. Poprawa dostępności transportowej – **208** mln euro

V. Gospodarka niskoemisyjna – **180,5** mln euro

VI. Ochrona środowiska i racjonalne gospodarowanie jego zasobami – **57** mln euro

VII. Poprawa spójności społecznej – **59** mln euro

VIII. Infrastruktura dla usług użyteczności publicznej – **179,3** mln euro

IX. Rozwój lokalny – **29** mln euro

* stan na grudzień 2014

Fot. Shutterstock

Korzystna perspektywa

Jednym z najważniejszych elementów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego są Zintegrowane Porozumienia Terytorialne adresowane do Miejskich Obszarów Funkcyjnych. ZPT powstały, aby poprzez negocjacje wybrać skoordynowane przedsięwzięcia istotne dla rozwoju regionu.

W województwie pomorskim zidentyfikowano kilka obszarów, których rozwój jest priorytetowy: Bytów, Chojnice-Człuchów, Kościerzyna, Kwidzyn, Lębork, Malbork, Słupsk i Starogard Gdański. Na inwestycje w tych miastach przeznaczono w latach 2014-2020 blisko 700 mln złotych.

– Istotą ZPT jest dostosowanie wsparcia do specyfiki różnych obszarów, a także koordynacja wsparcia uruchamianego z różnych „szuflad tematycznych”. Równie ważną ich funkcją jest zainicjowanie i rozwój współpracy w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych. Zintegrowane Porozumienia Terytorialne mają przysłużyć się przechodzeniu od konkurencji do współdziałania „po sąsiedzku”. Myślę, że tak się stało. I to jest nasz sukces. Możliwości wynikające z większych pieniędzy, którymi województwo dysponuje w perspektywie 2014-2020 to wielka szansa i sprawdzian. Mamy świadomość odpowiedzialności, która na nas ciąży. Oceniając naszą pracę np. w 2024 roku nie będziemy się jedynie zastanawiać, czy mamy dostatecznie szerokie drogi, ale nad tym jak fundusze europejskie pozwoliły nam włączyć region w europejską i światową konkurencję w bran-

→ W 2015 roku mieszkańcy Trójmiasta i turyści będą mogli skorzystać z nowego dworca kolejowego w Sopocie. Jest to pierwsza w Polsce i Europie inwestycja realizowana w formule partnerstwa publiczno-prywatnego przy wsparciu inicjatywy JESSICA.

Fot. materiały inwestora

zach, które dla Pomorza są szczególnie ważne, np. IT – podkreśla Jan Szymański, Dyrektor Departamentu Programów Regionalnych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego.

Na terenie aglomeracji trójmiejskiej (Obszar Metropolitalny Trójmiasta) instrumentem lokalnej współpracy będą Zintegrowane Inwestycje Terytorialne.

Najważniejsze cele

W nowym Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Pomorskiego można wskazać kilka obszarów, których realizacja będzie najistotniejsza. Po pierwsze, w okresie 2014-2020 w znacznie większej mierze Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego skoncentrowany będzie na innowacyjności, której podstawą są badania naukowe i wdrażanie ich wyników. Celem jest ścisła współpraca środowiska naukowego z biznesem, przekładająca się na rynkowo weryfikowalne rozwiązania produktowe. Po drugie, nowe RPO duży nacisk kładzie na transport zbiorowy, ale także na energetykę, w tym szczególnie efek-

tywność energetyczną i odnawialne źródła energii. Po trzecie, wszelkie działania rewitalizacyjne nie będą służyły jedynie upiększaniu zdegradowanych dzielnic miast. Środki w ramach RPO mają przynieść trwałą zmianę lokalnej społeczności. Wzrost aktywności zawodowej, wsparcie eduka-

Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego otrzyma blisko 1,9 mld euro, w tym ponad 1,3 mld z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i 0,5 mld z Europejskiego Funduszu Społecznego.

OSIE PRIORYTETOWE RPO WP NA LATA 2014-2020 Z KWOTAMI*

I. Komerccjalizacja wiedzy (EFRR) – 161,2 mln euro	VII. Zdrowie (EFRR) – 107,4 mln euro
II. Przedsiębiorstwa (EFRR) – 174,6 mln euro	VIII. Konwersja (EFRR) – 161,2 mln euro
III. Edukacja (EFS) – 116,3 mln euro	IX. Mobilność (EFRR) – 335,8 mln euro
IV. Kształcenie zawodowe (EFRR) – 67,1 mln euro	X. Energia (EFRR) – 214,9 mln euro
V. Zatrudnienie (EFS) – 223,6 mln euro	XI. Środowisko (EFRR) – 120,9 mln euro
VI. Integracja (EFS) – 114,3 mln euro	XII. Pomoc techniczna (EFS) – 65,2 mln euro

* stan na grudzień 2014

cji najmłodszych, ale także integrację sąsiadów. To cele działań związanych z odnową pomorskich miast. Po czwarte, znaczne środki pochodzące z Europejskiego Funduszu Społecznego, którymi w ramach RPO dysponować będzie Samorząd Województwa, przeznaczone zostaną na wsparcie wzrostu zatrudnienia oraz podniesienia jakości edukacji.

(PS)

Ponad **1,1** mld euro przeznaczono na wsparcie Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych.

1.

Prawie **3,5** mld euro wynosi alokacja przewidziana na realizację Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego w latach 2014-2020. Jest to największa kwota dofinansowania unijnego ze wszystkich województw w Polsce.

2.

Ponad **21%** wszystkich środków zostanie przekazane na poprawę efektywności energetycznej i szersze zastosowanie odnawialnych źródeł energii.

3.

Ekologia i rozwój lokalny

Województwo śląskie otrzymało największą kwotę wsparcia z funduszy europejskich na realizację Regionalnego Programu Operacyjnego ze wszystkich regionów Polski. Znaczna część tych środków zostanie przekazana na poprawę efektywności energetycznej województwa.

Ekspresowa trasa średnicowa, utworzona na terenie po kopalni Katowice siedziba Muzeum Śląskiego i Międzynarodowe Centrum Kongresowe w Katowicach – to tylko trzy z wielu projektów zrealizowanych dzięki wsparciu z Regionalnego Programu Operacyjnego w latach 2007-2013. Co przyniosą kolejne lata?

Mieszkańcy Śląskiego mogą oczekiwać wzmocnienia konkurencyjności przedsiębiorstw, energooszczędnego oświetlenia w miastach, czy parkingów Park&Ride, zachęcających przyjezdnych do korzystania z komunikacji miejskiej w miastach. Budynki wielorodzinne zostaną poddane termomodernizacji, z planowanym montażem instalacji OZE. Przewidziana jest również budowa bądź przebudowa istniejącej infrastruktury mogącej produkować energię z odnawialnych źródeł i jej dystrybucji.

Oprócz inwestycji w OZE i gospodarkę niskoemisyjną, nacisk położono także między innymi na przeciw-

działanie zbyt wczesnemu kończeniu edukacji przez młodzież oraz na ułatwienie znalezienia zatrudnienia osobom bezrobotnym. Łatwiejszy ma stać się także dostęp do wysokiej jakości, niedrogich usług socjalnych i opieki zdrowotnej.

Województwo śląskie jako jedno z niewielu w skali całego kraju, zdecydowało się na zastosowanie rozwiązań opartych na współpracy z samo-

rządami na poziomie subregionów. Te zostały zaangażowane w decydowanie o tym, jakie działania i projekty powinny być realizowane w ich najbliższym otoczeniu. Akcent na lokalne inicjatywy był zresztą bardzo widoczny w trakcie przygotowywania programu na najbliższe lata. W sumie przeznaczono ponad miliard euro na wsparcie Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych. (AS)

Małgorzata Staś,
Dyrektor Wydziału
Rozwoju Regionalnego
Urzędu Marszałkowskiego
Województwa Śląskiego

Największe środki zaplanowane zostały na inwestycje z obszaru efektywności energetycznej, odnawialnych źródeł energii i gospodarki niskoemisyjnej, jak również na inwestycje w infrastrukturę transportu drogowego i kolejowego wraz z zakupem taboru. Nie mniej ważne jest dla nas również wsparcie rozwoju szeroko rozumianej przedsiębiorczości, poprzez wzmocnienie konkurencyjności, rozwój innowacyjności oraz zwiększanie udziału technologii informacyjno-komunikacyjnych.

OSIE PRIORYTETOWE RPO WSL NA LATA 2014-2020 WRAZ Z KWOTAMI*

- I.** Nowoczesna gospodarka – **245,2** mln euro
- II.** Cyfrowe Śląskie – **96** mln euro
- III.** Wzmocnienie konkurencyjności MŚP – **305,3** mln euro
- IV.** Efektywność energetyczna, OZE i gospodarka niskoemisyjna – **796,8** mln euro
- V.** Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów – **208,2** mln euro
- VI.** Transport – **473** mln euro
- VII.** Regionalny rynek pracy – **224,4** mln euro

- VIII.** Regionalne kadry gospodarki opartej na wiedzy – **187,8** mln euro
- IX.** Włączenie społeczne – **260,9** mln euro
- X.** Rewitalizacja oraz infrastruktura społeczna i zdrowotna – **293,4** mln euro
- XI.** Wzmocnienie potencjału edukacyjnego – **194,9** mln euro
- XII.** Infrastruktura edukacyjna – **81,1** mln euro
- XIII.** Pomoc techniczna – **110** mln euro

* stan na grudzień 2014

Perspektywa wieloaspektowego rozwoju

Budowa konkurencyjnej i silnej gospodarki, wzmacnianie potencjału ekonomicznego i innowacyjnego przedsiębiorstw oraz kluczowe wsparcie dla najbardziej obiecujących obszarów rozwojowych – to główne działania, na których koncentruje się Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020.

W woj. świętokrzyskim istotne znaczenie będą miały także projekty dotyczące infrastruktury transportowej, ochrony środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego. Silny akcent położony będzie również na działania związane z rozwojem edukacji, włączeniem społecznym oraz zwalczaniem ubóstwa.

W nowej perspektywie Województwo Świętokrzyskie stawia przede wszystkim na projekty podnoszące innowacyjność gospodarki regionu, wspierające przedsiębiorczość, ale także z zakresu odnawialnych źródeł energii i społeczeństwa informacyjnego. Na obszary te przeznaczona zostanie niemal połowa środków dostępnych w ramach RPOWŚ 2014-2020.

Rozwój gospodarczy i wzrost zatrudnienia

W województwie świętokrzyskim szczególnie istotne będzie wspieranie gospodarki opartej na wiedzy, zwłaszcza współpracy w ramach trójkąta: nauka - edukacja - gospodarka. Stąd pomoc unijna skupiona będzie na stymulowaniu aktywności badawczo-rozwojowej przedsiębiorstw, ich współpracy z uczelniami, inwestycjach w działalność innowacyjną oraz two-

zeniu nowych miejsc pracy. Poza tym wspierane będą projekty dotyczące walki z wykluczeniem społecznym, służące poprawie dostępu do wysokiej jakości usług publicznych (m.in. żłobki, przedszkola, opieka zdrowotna, edukacja szkolna), zapewnieniu dostępu do zatrudnienia osobom poszukującym pracy, dostępu do doradztwa i szkoleń zawodowych dla przedsiębiorców i pracowników.

Ukierunkowane wsparcie

Przygotowując nowy program regionalny na lata 2014-2020 samorząd województwa świętokrzyskiego, w porozumieniu z lokalnymi partnerami ze świata biznesu i nauki, wyłonił najbardziej obiecujące rozwojowo obszary tematyczne – tzw. inteligentne specjalizacje. Wśród nich znalazły się: przemysł metalowo-odlewniczy, zasobooszczędne budownictwo, nowoczesne rolnictwo i przetwórstwo spożywcze oraz turystyka zdrowotna i prozdrowotna – jako główne specjalizacje. Dodatkowo wspierane będą specjalizacje horyzontalne, takie jak: technologie informacyjno-komunikacyjne (ICT), branża targowo-kongresowa i zrównoważony rozwój energetyczny.

Zgodnie z przyświecającą przyszłej perspektywie zasadą koncentracji zasobów, część środków skierowanych zostanie na obszary wymagające najpilniejszego wsparcia w ramach zidentyfikowanych tzw. Obszarów Strategicznej Interwencji, które charakteryzują się specyficznym potencjałem i potrzebami tj. obszar funkcjonalny Miasta

Kielce, obszary wiejskie o najgorszym dostępie do usług publicznych, miasta tracące swoje funkcje społeczno-gospodarcze, a także obszar uzdrowiskowy i Gór Świętokrzyskich.

Fundusze dla miast

W latach 2014-2020 ważnym celem wsparcia ze środków RPOWŚ będzie wzmocnienie obszarów miejskich, będące odzwierciedleniem jednej z najważniejszych zasad nowej polityki spójności. Działania, w postaci instrumentu Zintegrowane Inwestycje Terytorialne oraz przeznaczona na nie pula środków w wysokości ponad 82 mln euro, skoncentrowane będą m.in. na poprawie dostępności transportowej, polepszeniu stanu środowiska, wsparciu efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej, rozwinięciu zrównoważonej mobilności miejskiej oraz na rozwoju edukacji. Formuła ZIT realizowana będzie na terenie miasta Kielce oraz 11 okolicznych gmin.

Równie ważne miejsce w kontekście rozwoju regionu zajmie rewitalizacja, jednak z podejściem dużo szerszym do tego zagadnienia niż w ubiegłej perspektywie finansowej. Rewitalizacja obszarów miast realizowana będzie wielokierunkowo – ekonomicznie, społecznie oraz fizycznie.

– *Działania naszego programu regionalnego skierowane będą na zmiany strukturalne danych obszarów - nie tylko na poprawę jakości życia i walorów estetycznych, ale przede wszystkim na wzrost w nich aktywności gospodarczej i społecznej* – mówi Kazimierz Kotowski, Członek Zarządu Województwa Świętokrzyskiego.

OSIE PRIORYTETOWE RPOWŚ NA LATA 2014-2020 Z KWOTAMI*

- I. Innowacje i nauka**
– **96,1** mln euro
- II. Konkurencyjna gospodarka**
– **161,2** mln euro
- III. Efektywna i zielona energia**
– **167,3** mln euro
- IV. Dziedzictwo naturalne i kulturowe**
– **176,6** mln euro
- V. Nowoczesna komunikacja**
– **129,5** mln euro

- VI. Rozwój miast**
– **118,6** mln euro
- VII. Sprawne usługi publiczne**
– **131,3** mln euro
- VIII. Rozwój edukacji i aktywne społeczeństwo**
– **109,2** mln euro
- IX. Włączenie społeczne i walka z ubóstwem**
– **99,6** mln euro
- X. Otwarty rynek pracy**
– **125,1** mln euro
- XI. Pomoc techniczna**
– **50** mln euro

* stan na grudzień 2014

12

Efektywność na każdym polu

Działania samorządu regionalnego województwa warmińsko-mazurskiego w latach 2014-2020 zostaną skoncentrowane głównie na wprowadzaniu nowoczesnych technologii i podnoszeniu konkurencyjności przedsiębiorstw, m.in. poprzez inwestycje infrastrukturalne czy też kształcenie kadr. Nastąpią też zmiany na rynku pracy prowadzące do wzrostu zatrudnienia.

W przypadku przedsięwzięć biznesowych, możliwość pozyskania pieniędzy z funduszy europejskich w wielu przypadkach uzależniona będzie od wykazania ich wpływu na rozwój zdefiniowanych w regionie tzw. inteligentnych specjalizacji, do których zaliczają się ekonomia wody, drewno i meblarstwo oraz żywność wysokiej jakości. Pamiętając, iż uczynienie specjalizacji gospodarczych województwa „inteligentnymi” wymaga szeroko rozumianej innowacyjności, zadbano m.in. o wsparcie profesjonalnego i skutecznego otoczenia dla firm – od odpowiednio przygotowanej nowoczesnej bazy badawczo-rozwojowej, profesjonalizacji instytucji otoczenia biznesu, po rozwój kompetencji, umiejętności i kwalifikacji kadr.

Zwiększenie zatrudnienia

Ze względu na wyróżniające się na tle kraju problemy na rynku pracy, znacząca pula dostępnych w programie środków Europejskiego Funduszu Społecznego dedykowana będzie zwiększeniu zatrudnienia oraz aktyw-

Na rozwój województwa warmińsko-mazurskiego w ramach RPO WiM 2014-2020 przeznaczono **1,73** mld euro.

wizacji społeczno-zawodowej mieszkańców. Wsparcie w tym zakresie wiąże się ściśle z rewitalizacją miast i wsparciem ich społeczności oraz z ograniczaniem ubóstwa w regionie.

Środowisko i transport

W centrum uwagi znajdzie się również zwiększenie wytwarzania energii odnawialnej i poprawa efektywności energetycznej. Środki unijne zostaną przeznaczone także na ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza, co wiąże się z koleją z ochroną wysokiej jakości środowiska przyrodniczego. Samorządowcy skoncentrują się również na wypełnianiu luk w systemie transportowym. Region wciąż należy do obszarów o najmniejszej dostępności komunikacyjnej w Europie. Stąd w następnej kolejności największą skupioną uwagę zostanie na poprawie zewnętrznej dostępności i wewnętrznej spójności komunikacyjnej regionu.

(UK)

Inteligentne specjalizacje w woj. warmińsko-mazurskim to ekonomia wody, drewno i meblarstwo oraz żywność wysokiej jakości.

OSIE PRIORYTETOWE RPO WiM NA LATA 2014-2020 Z KWOTAMI*

I. Inteligentna gospodarka Warmii i Mazur – **320,5** mln euro z EFRR

II. Kadry dla gospodarki – **118,4** mln euro z EFS

III. Cyfrowy region – **76,1** mln euro z EFRR

IV. Efektywność energetyczna – **267,8** mln euro z EFRR

V. Środowisko przyrodnicze i racjonalne wykorzystanie zasobów – **105,2** mln euro z EFRR

VI. Kultura i dziedzictwo – **131** mln euro z EFRR

VII. Infrastruktura transportowa – **196,3** mln euro z EFRR

VIII. Obszary wymagające rewitalizacji – **64,8** mln euro z EFRR

IX. Dostęp do wysokiej jakości usług publicznych – **80,4** mln euro z EFRR

X. Regionalny rynek pracy – **181,8** mln euro z EFS

XI. Włączenie społeczne – **128** mln euro z EFS

XII. Pomoc techniczna – **58** mln euro z EFS

* stan na grudzień 2014

MIASTA, W KTÓRYCH DOBRZE SIĘ ŻYJE

Lidia Wójtowicz, Dyrektor Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego

Specjalne znaczenie przyznano powstającym w regionie formom współpracy miast, np. sieci „Cittaslow” (jest częścią Międzynarodowej Sieci Miast Dobrego Życia), sieci „Mazurskich Pereł” (złożonej z miast położonych nad Wielkimi Jeziorami Mazurskimi) czy sieci uzdrowisk. Miasta z sieci „Cittaslow” wymagają rewitalizacji we wszystkich aspektach, przede wszystkim społecznym, ale również ekonomicznym oraz przestrzennym. Przygotowały specjalny program, który powinien pozwolić na osiągnięcie celów sieci. RPO im w tym pomoże. Do dotychczasowych najistotniejszych przedsięwzięć miast z sieci „Mazurskich Pereł” należą np.: Mazurska Pętla Rowerowa czy „Masterplan dla Wielkich Jezior Mazurskich”.

Konkurencyjna Wielkopolska

Wśród polskich województw, wielkopolskie znalazło się na 3. miejscu pod względem wielkości łącznej alokacji na program regionalny otrzymując ok. 7,8% ogólnej kwoty przeznaczonej na wszystkie 16 RPO. Składowymi budżetu WRPO 2014+ są także środki krajowe, publiczne i prywatne.

↑ Dzięki funduszom europejskim Politechnika Poznańska zyskała nowoczesną Bibliotekę Techniczną. Równocześnie przybyło jej nowe Centrum Wykładowe, z którego korzysta 6 tys. studentów.

Województwo wielkopolskie w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020 (WRPO 2014+) z Unii Europejskiej otrzymało kwotę 2,45 mld euro. Szacuje się, że zaangażowanie środków krajowych w realizację Programu może wynieść łącznie ok. 450 mln euro, czyli łączny jego budżet przekroczy kwotę 2,9 mld euro.

Punkt docelowy

Celem głównym WRPO 2014+ jest „poprawa konkurencyjności i spójności województwa”. Znacząca część interwencji funduszy europejskich przeznaczona będzie na wsparcie przedsiębiorczości, badań i rozwoju oraz transferu innowacji. W zakresie rozwoju strefy B+R, realizowane będą projekty wspierające infrastrukturę naukowo-badawczą w przedsiębiorstwach i instytucjach naukowych. Działania w obszarze technologii informacyjno-komunikacyjnych służyć będą wspieraniu rozwoju elektronicznych usług publicznych, informatyzacji placówek zdrowia oraz pomocy społecznej, zwiększenia dostępu do usług dla obywateli. Kolejnym punktem jest produkcja energii ze źródeł odnawialnych (OZE) oraz kompleksowa modernizacja energetyczna budynków publicznych i mieszkalnych, wyposażenie transportu publicznego w niskoemisyjny tabor, inwestycji przyczyniających się do ograniczenia ruchu drogowego w centrach miast czy budowy ścieżek rowerowych. Zostaną wzmocnione systemy wczesnego reagowania i ratownictwa oraz monitorowania i prognozowania w sytuacjach nagłego wystąpienia zjawisk katastrofalnych. Planuje się dalszą modernizację i rehabilitację linii kolejowych o istotnym znaczeniu dla systemu regionalnych przewozów pasażerskich w Wielkopolsce. Modernizowane będą także obiekty dworcowe. Planowany jest zakup jednostek taboru kolejowego dla regionalnych przewozów pasażerskich.

W celu zwiększenia zatrudnienia osób bezrobotnych, program zostanie skierowany na aktywne poszukiwanie pracy, podnoszenie kompetencji i kwalifikacji zawodowych, zdobywanie doświadczenia zawodowego.

Co nowego w najbliższych latach?

Środki Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego dla województwa wielkopolskiego to 1760,9 mln euro. Zostaną wykorzystane głównie na wsparcie przedsięwzięć inwestycyjnych. A środki Europejskiego Funduszu Społecznego, w wysokości 689,2 mln euro, wesprą działania „miękkie”, dotyczące rozwoju kapitału ludzkiego, przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu oraz aktywizacji zawodowej mieszkańców Wielkopolski.

W poprzedniej perspektywie suma środków z funduszy europejskich w WRPO oraz w komponencie regionalnym Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki wynosiła 1,94 mld euro, natomiast kwota dostępna w ramach WRPO 2014+ przekracza 2,45 mld euro. Wielkopolska będzie więc miała do dyspozycji ponad 0,5 mld euro więcej.

– Powstanie nowy instrument, czyli skierowanie specjalnej interwencji do miast i powiązanych z nimi funkcjonalnie obszarów w formule Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT). Dotyczyć będzie obszarów funkcjonalnych Poznania oraz Kalisza z Ostrowem Wielkopolskim – podkreśla Mieczysław Borówka, zastępca dyrektora Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego.

Nowością w Programie jest też wsparcie dla rozwoju obszarów inteligentnych specjalizacji Wielkopolski. Ma to być skuteczny instrument stymulowania rozwoju województwa w oparciu o innowacje. (PS)

OSIE PRIORYTETOWE WRPO NA LATA 2014-2020 WRAZ Z KWOTAMI*

- I.** Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka (EFRR) – **467,9** mln euro
- II.** Społeczeństwo informacyjne (EFRR) – **60** mln euro
- III.** Energia (EFRR) – **353,5** mln euro
- IV.** Środowisko (EFRR) – **204** mln euro
- V.** Transport (EFRR) – **414** mln euro

- VI.** Rynek pracy (EFS) – **265** mln euro
- VII.** Włączenie społeczne (EFS) – **197,3** mln euro
- VIII.** Edukacja (EFS) – **156,3** mln euro
- IX.** Infrastruktura dla kapitału ludzkiego (EFRR) – **261,6** mln euro
- X.** Pomoc techniczna (EFS) – **70,7** mln euro

* stan na grudzień 2014

Lepsza jakość życia

Lata 2014-2020 przyniosą województwu zachodniopomorskiemu m.in. nowe inwestycje kolejowe. Wsparcie funduszy europejskich trafi również do obszarów ochrony zdrowia wymagających specjalistycznych technologii.

Kwota 1,6 mld euro pozwoli kontynuować politykę tworzenia dogodnych warunków do rozwoju gospodarczego oraz podnoszenia poziomu życia mieszkańców Pomorza Zachodniego. Fundusze europejskie będą przeznaczone przede wszystkim na wsparcie rodzimych przedsiębiorców, dalszą poprawę atrakcyjności inwestycyjnej Pomorza Zachodniego oraz wzmacnianie rynku pracy. Gospodarkę Pomorza Zachodniego będą napędzać inwestycje w innowacyjne rozwiązania w firmach, zwiększająca się konkurencyjność zachodniopomorskich przedsiębiorstw ściśle współpracujących z probiznesowo nastawioną nauką, wysokie kompetencje pracowników oraz atrakcyjna oferta inwestycyjna.

Dzięki wykorzystaniu potencjału regionalnych i inteligentnych specjalizacji Pomorze Zachodnie podniesie poziom innowacyjności i konkurencyjności gospodarki.

Kolejowe inwestycje

W nowej perspektywie zostanie zakupiony również nowoczesny tabor kolejowy za niebagatelną kwotę ponad 300 mln zł. Poprawi się też połączenie kolejowe Szczecina ze Szczecinkiem, kolejnym ważnym dla rozwoju regionu miastem. Co jeszcze bardziej istotne, ta linia przecina tak zwaną „Specjalną Strefę Włączenia”, obszar dotknięty nega-

tywnymi zmianami z początków lat 90., na którym kontynuowany będzie szereg działań włączających i rewitalizacyjnych. Inwestycja ta będzie pierwszym w historii regionalnych projektów w Zachodniopomorskim tzw. projektem dużym, nad którego realizacją będzie czuwała Komisja Europejska. Przypomnijmy, w województwie zachodniopomorskim w ramach RPO 2007-2013 wyremontowano najwięcej w Polsce linii kolejowych, dzięki czemu przywrócono ruch kolejowy pomiędzy Szczecinem i Wałczem. Zakupiono nowoczesny tabor kolejowy, co przyniosło wzrost zainteresowania podróżami koleją. – *W nowej perspektywie pójdziemy o krok dalej* – powiedział Marcin Szmyt, Dyrektor Wydziału Zarządzania Strategicznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego. – *Zostanie odtworzona linia nr 210 do Szczecinka, gdzie dziś ze względu na wieloletnie zaniedbania prędkość jest ograniczona do 20 km/h.*

W trosce o zdrowie

W poprzednich latach na Pomorzu Zachodnim udało się zrealizować wiele inwestycji w zakresie ochrony zdrowia. Jedną z nich była inwestycja szpitala w Zdunowie. Inne przykłady zrealizowanych inwestycji to m.in. Zachodniopomorskie Centrum Diagnostyki i Terapii Nowotworów Piersi, Modernizacja Szpitala im. Mikołaja Kopernika w Koszalinie, Centrum Opieki nad Kobiętą i Dziec-

Fot. Shutterstock

kiem w Zdrojach. W województwie zachodniopomorskim udało się stworzyć dogodne warunki dla pacjentów i wyposażyć instytucje w wysoko specjalistyczny sprzęt medyczny.

W kolejnym okresie programowania Pomorze Zachodnie będzie wspierać obszary ochrony zdrowia wymagające wysokospecjalistycznych technologii, przykładowo projekty takie jak „Wdrożenie nowoczesnych technik diagnostyki radioizotopowej, radioterapii oraz e-usług w Zachodniopomorskim Centrum Onkologii w Szczecinie” czy „Centrum Opieki Długoterminowej przy Specjalistycznym Zespole Gruźlicy i Chorób Płuc w Koszalinie”.

(UK)

↑ W nowej perspektywie finansowej woj. zachodniopomorskie będzie m.in. kontynuować wsparcie obszarów związanych z ochroną zdrowia.

Pomorze Zachodnie w latach 2014-2020 dysponować będzie kwotą 1,6 mld euro.

OSIE PRIORYTETOWE RPO WZ NA LATA 2014-2020 Z KWOTAMI*

I. Gospodarka, innowacje, nowoczesne technologie – **342** mln euro z EFRR

II. Gospodarka niskoemisyjna – **217,7** mln euro z EFRR

III. Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu – **73** mln euro z EFRR

IV. Naturalne otoczenie człowieka – **90,4** mln euro z EFRR

V. Zrównoważony transport – **282,7** mln euro z EFRR

VI. Rynek pracy – **165** mln euro z EFS

VII. Włączenie społeczne – **131,2** mln euro z EFS

VIII. Edukacja – **90,2** mln euro z EFS

IX. Infrastruktura publiczna – **45** mln euro z EFRR

X. Pomoc techniczna – **64** mln euro z EFS

* stan na grudzień 2014

Instytut Technologii Materiałów Elektronicznych: POLSKI PATENT NA GRAFEN

Grafen – to słowo, które robi niemałą karierę i szczęśliwie – nawet wśród laików – zaczyna być kojarzone z polską nauką! W grudniu zeszłego roku w mediach pojawiła się informacja o uroczystości uruchomienia sprzedaży grafenu przez internet, w której uczestniczył premier Donald Tusk. Nie byłoby to możliwe, gdyby nie badania prowadzone przez polskich naukowców. Zespół z Instytutu Technologii Materiałów Elektronicznych z Warszawy pod kierownictwem dr. inż. Włodzimierza Strupińskiego opracował technologię produkcji grafenu poprzez jego nanoszenie z fazy gazowej na płytach węgla krzemu. Dzięki powstałemu w ten sposób produktowi możliwe jest tworzenie szybszych i jeszcze mniejszych elementów podzespołów procesorów, a co za tym idzie, wprowadzanie nowego pokolenia sprzętu elektronicznego. Materiał ten jest jednak jednym z najdroższych i najtrudniej uzyskiwanych surowców. Dzięki polskiej technologii grafen może być produkowany nie tylko taniej niż dotychczas, ale także w warunkach przemysłowych, a nie w zaciszach laboratoriów. Środki z PO IG pozwoliły uzyskać patent na technologię wytwarzania grafenu nie tylko na obszarze całej Unii Europejskiej, ale także w USA, Indiach i na Dalekim Wschodzie – rynkach kluczowych dla rozwoju przemysłu elektronicznego.

Regiony – innowacyjne za parę lat

PO IG wyposażył beneficjentów w podstawowe narzędzia, dzięki którym realizowali oni innowacyjne, często pionierskie w skali światowej, technologie oraz usługi.

W ramach Programu Innowacyjna Gospodarka (PO IG) dofinansowanie otrzymywały zarówno projekty obejmujące swoim zasięgiem cały kraj, jak i takie, które realizowane były jedynie w wymiarze lokalnym. PO IG dawał wszystkim równe szanse: w uproszczeniu można powiedzieć, że środki unijne mógł otrzymać każdy kto miał pomysł, niezależnie od miejsca zamieszkania.

W nowej perspektywie finansowej w programach krajowych tendencja ta będzie kontynuowana, natomiast w programach regionalnych promowane będą zwłaszcza te projekty, których efekt bezpośrednio przełoży się na mocne strony danego regionu, bądź będzie ich naturalną konsekwencją.

PO IG wyposażył beneficjentów w podstawowe narzędzia, dzięki którym realizowali oni innowacyjne, często pionierskie w skali światowej, technologie oraz usługi. Umocnił ich w przeświadczeniu, że w kontekście obecnej sytuacji gospodarczej nie tyle można, co trzeba być konkurencyjnym. Przytaczane na tych stronach

dobre praktyki – udane wdrożenia wynalazków zrealizowane dzięki środkom unijnym przez jednostki naukowe czy prywatne firmy – pokazują, że było to możliwe.

Przeгляд powstałych w latach 2007-2013 projektów w kontekście ich rozłożenia na mapie kraju jest nieco przypadkowy, nie pozwala w sposób

Ekobenz Sp. z o.o.: RAFINERIA NA PODWÓJNYM GAZIE

Paliwo ekologiczne to temat o tyle popularny, co kontrowersyjny, głównie ze względu na negatywne oddziaływanie na silniki zasilanych nim samochodów. Biopaliwo, które będzie wytwarzane z alkoholu gorzelnianego przez firmę Ekobenz Sp. z o.o. z Lublina, nie tylko nie będzie niszczyło jednostek napędowych pojazdów, ale również będzie odznaczało się dużo lepszymi parametrami niż dostępne obecnie, tzw. paliwa ekologiczne. Sam proces powstawania produktu zmniejszy emisję dwutlenku węgla o ponad 60%, czyli do poziomu wymaganego przepisami europejskimi po roku 2018. Wytwarzanie paliwa odbywa się w reaktorze, gdzie przy użyciu katalizatora w temperaturze do 500°C i pod wysokim ciśnieniem powstają węglowodory syntetyczne frakcji benzynowej o parametrach zbliżonych do benzyny ropopochodnej. Produkt finalny odznacza się bardzo wysoką kalorycznością, rzędu ok. 44 MJ, co oznacza, że benzyna będzie mogła zasilac nawet silniki samolotów. Co bardzo istotne, tak otrzymanej benzyny będzie można używać nie tylko jako biokomponentu dodawanego do benzyny ropopochodnej, ale również jako paliwa zasadniczego. Firma docelowo planuje wytwarzać rocznie ok. 22,5 tys. ton swojego produktu.

wystarczająco precyzyjny scharakteryzować tendencji do realizacji projektów określonego typu w danym regionie. Ta ostatnia ma wykrystalizować się dopiero w regionalnych programach operacyjnych w latach 2014-2020, w ramach których nastąpi koncentracja wsparcia na inwestycje wpisujące się w tzw. inteligentne specjalizacje.

Korzyści z Programu

Głównymi beneficjentami PO IG zostali przedsiębiorcy, ale niezbędne fundusze docierały również do współpracujących z nimi ośrodków badawczo-rozwojowych, uczelni oraz administracji publicznej. Efektem tego jest, nie tylko założony wzrost konkurencyjności firm, ale także coraz nowocześniejsze laboratoria badawcze, zmniejszenie wykluczenia cyfrowego, ułatwiony dostęp do e-usług. Dzięki unijnym środkom powstały nowe firmy, a istniejące otrzymały szansę rozwoju i umocnienia swojej pozycji na rynku. Instytucje otoczenia biznesu, niezastąpiony dziś element rozwoju przedsiębiorczości i innowacyjności, dzięki unijnym funduszom są w stanie świadczyć usługi na wysokim poziomie, ucząc jak zakładać i prowadzić przedsiębiorstwo, pomagając we wprowadzaniu innowacji, ułatwiając dostęp do finansowania działalności nowym podmiotom, czy promując perspektywiczne firmy na arenie międzynarodowej, również w zakresie transferu i komercjalizacji technologii. Szerokopasmowy internet dociera do miejsc, gdzie dotychczas rachunek ekonomiczny czynił to nieopłacalnym.

Inteligentna kontynuacja

PO IG zapoczątkował pozytywne zmiany polegające głównie na ukierunkowaniu energii przedsiębiorców na zwiększeniu konkurencyjności poprzez innowacyjność oraz ożywieniu współpracy pomiędzy nauką a biznesem. Dialog na osi przedsiębiorcy – ośrodki B+R – jednostki naukowe, znajdzie swoją naturalną kontynuację w ramach Programu Inteligentny Rozwój 2014-2020 (PO IR).

PO IR zakłada ponadto silne ukierunkowanie na wybrane obszary, tzw. „inteligentne specjalizacje”, wskazane w odpowiednich strategiach – krajo-

wej i regionalnych. Sama koncepcja „inteligentnej specjalizacji” wynika z założenia, że kraj lub jego region powinien rozwijać się i budować swoją przewagę konkurencyjną w oparciu o specyficzny i wyjątkowy potencjał, wynikający m.in. z położenia geograficznego, posiadanych zasobów etc. – co pozwoli skupić całe wsparcie dotyczące działalności badawczo-rozwojowej i innowacji na tych dziedzinach, które mogą przynieść największą wartość dodaną. Obszary specjalizacji powinny wpływać na rozwój całej gospodarki, stanowiąc jej siłę napędową. Ich poszukiwanie i wybór odbywa się w oparciu o dane, ale przede wszystkim – w bliskiej współpracy pomiędzy przedsiębiorcami i naukowcami, w której przedstawiciele administracji pełnią jedynie rolę wspomagającą. W tym sensie „inteligentna specjalizacja” to zupełnie nowe podejście do decydowania o tym, na co przeznaczać wsparcie publiczne – instytucje krajowe i regionalne poszukują wiedzy o najbardziej obiecujących kierunkach na rynku, rozmawiając z firmami i naukowcami.

Poszukiwanie „inteligentnej specjalizacji” będzie prowadzone stale, aby możliwe było reagowanie na zmiany zachodzące na rynku, które mogą mieć wpływ na konkurencyjność regionu lub kraju. Kiedy obszary specjalizacji zostaną wskazane i opisane, niemal całe wsparcie na badania, rozwój i innowacje zostanie skierowane do projektów właśnie z tych dziedzin. Ocena pod-

Okręgowe Przedsiębiorstwo Geodezyjno-Kartograficzne: MAPY Z POKŁADU SAMOLOTU

Okręgowe Przedsiębiorstwo Geodezyjno-Kartograficzne (OPEGIEKA Sp. z o.o.) to firma z Elbląga, która w ramach PO IG wdrożyła do produkcji mapy cyfrowe powstałe na podstawie zdjęć lotniczych. Było to możliwe dzięki połączeniu metody fotograficznej z pomiarami prowadzonymi za pomocą skanera laserowego oraz przy zastosowaniu kamer termowizyjnych i kamery lotniczej. Metoda ta pozwala nie tylko tworzyć trójwymiarowe mapy miast i lokalizacji obiektów inżynierskich czy zagrożeń powodziowych, ale także dokonywać pomiarów obszarów trudno dostępnych, czy nawet badać bilans cieplny budynków. Inwestorzy już na etapie lokalizacji odpowiednich miejsc pod nowe projekty mogą przewidywać rozwój zabudowy miast czy ocenić istniejące zagrożenie powodziowe. Dla firm ubezpieczeniowych to skuteczne i obiektywne narzędzie pozwalające ocenić ryzyko.

kątem wpisywania się przedsięwzięcia w specjalizację prowadzona będzie m. in. dla projektów dotyczących B+R, zwiększania ekspansji międzynarodowej przedsiębiorstw, tworzenia instalacji demonstracyjnych czy budowy infrastruktury B+R.

ARTUR GOLAK

* Należy pamiętać, że przy liczbie umów w podziale na województwa umowy dublują się ze względu na to, że projekty są realizowane na obszarze kilku województw tj. jeżeli projekt realizowany jest na terenie 2 województw wtedy przy każdym województwie pojawia się jako oddzielny projekt. Wartość umów dzielona jest na podstawie dzielnika województw.

Polska innowacyjna w liczbach*:

- woj. pomorskie: **766** zakończonych projektów o wartości **469,2** mln
- woj. zachodniopomorskie: **337** zakończonych projektów o wartości **183,1** mln
- woj. kujawsko-pomorskie: **551** zakończonych projektów o wartości **574,5** mln
- woj. lubuskie: **283** zakończone projekty o wartości **250,8** mln
- woj. dolnośląskie: **795** zakończonych projektów o wartości **548,0** mln
- woj. wielkopolskie: **1455** zakończonych projektów o wartości **1,2** mld
- woj. opolskie: **209** zakończonych projektów o wartości **276,2** mln
- woj. śląskie: **921** zakończonych projektów o wartości **1,2** mld
- woj. warmińsko-mazurskie: **169** zakończonych projektów o wartości **213,0** mln
- woj. podlaskie: **154** zakończone projekty o wartości **243,0** mln
- woj. łódzkie: **456** zakończonych projektów o wartości **679,3** mln
- woj. mazowieckie: **1983** zakończone projekty o wartości **1,9** mld
- woj. lubelskie: **282** zakończone projekty o wartości **340,8** mln
- woj. świętokrzyskie: **217** zakończonych projektów o wartości **393,2** mln
- woj. podkarpackie: **780** zakończonych projektów o wartości **871,0** mln
- woj. małopolskie: **1095** zakończonych projektów o wartości **1,2** mld
- Projekty ogólnopolskie: **652** zakończone projekty o wartości **2,57** mld

Ponadregionalna infrastruktura kolejowa

Fot. Shutterstock

Jednym z obszarów wsparcia Programu **Polska Wschodnia 2014-2020**, podobnie jak w przypadku jego poprzednika – Programu Rozwój Polski Wschodniej, będzie infrastruktura transportowa – niezbędny czynnik rozwoju makroregionu. Swoistą nowością w Programie będzie dofinansowanie inwestycji kolejowych.

Kompleksowe inwestycje w ponadregionalną infrastrukturę kolejową doprowadzą przede wszystkim do podwyższenia parametrów technicznych istniejących linii.

Znaczna część środków Programu Polska Wschodnia 2014-2020 (PO PW) – 330 mln euro – przeznaczona zostanie na realizację działania pn. „Ponadregionalna infrastruktura kolejowa”. Inwestycje PO PW zostały zaplanowane tak, aby wzmacniały przedsięwzięcia współfinansowane z Programu Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, a jednocześnie były komplementarne do działań w zakresie infrastruktury kolejowej, realizowanych za pośrednictwem Regionalnych Programów Operacyjnych województw Polski Wschodniej.

Spójne połączenia kolejowe między regionami

Program Polska Wschodnia obejmie wsparciem linie kolejowe tworzące tzw. Magistralę Wschodnią. Zgodnie z *Dokumentem Implementacyjnym do Strategii Rozwoju Transportu do 2020 r.* jest to ciąg komunikacyjny łączący miasta wojewódzkie makroregionu, który przebiega przez: Olsztyn–Korsze–Kętrzyn–Giżycko–Elk–Białystok–Czeremcha–Siedlce–

Program Polska Wschodnia 2014-2020 to dodatkowy instrument wsparcia finansowego dla 5 województw: lubelskiego, podlaskiego, podkarpackiego, świętokrzyskiego i warmińsko-mazurskiego. Jego głównym celem jest wzrost konkurencyjności i innowacyjności makroregionu. Program z budżetem w wysokości 2 mld euro z polityki spójności, czyli ponad 8 mld zł, będzie realizowany w ramach IV osi priorytetowych: Przedsiębiorcza Polska Wschodnia, Nowoczesna Infrastruktura Transportowa, Ponadregionalna Infrastruktura Kolejowa oraz Pomoc Techniczna.

Łuków–Dęblin–Lublin–Kraśnik–Tarnobrzeg–Kolbuszowa–Rzeszów wraz z odgałęzieniem do Kielc przez: Tarnobrzeg–Ostrowiec Świętokrzyski–Skarżysko.

Inwestycje służyć będą poprawie dostępności kolejowej Polski Wschodniej poprzez wzrost jakości

infrastruktury istniejących linii (m.in. podniesienie ich parametrów technicznych, wymiana przestarzałych elementów, wprowadzenie nowoczesnych rozwiązań oraz elektryfikacja niektórych odcinków). PO PW obejmie dofinansowaniem przedsięwzięcia dotyczące **infrastruktury liniowej**, jak również inwestycje w **infrastrukturę punktową**, tj. obiekty obsługi podróżnych (przystanki, wiaty, kładki dla pieszych, które przystosowane będą do potrzeb osób o ograniczonej mobilności), a także przejazdy kolejowe i inne obiekty inżynieryjne. Prace obejmą też rozwój systemów sterowania ruchem oraz systemów informacji pasażerskiej. Zakres poszczególnych przedsięwzięć realizowanych przez **PKP PLK S.A.** będzie zależeć przede wszystkim od stanu danego odcinka, jego specyfiki oraz roli, jaką odgrywa w ponadregionalnym systemie połączeń kolejowych. Program współfinansuje m.in. prace na obecnie nieczynnej linii kolejowej nr 52 na odcinku Lewki – Hajnówka, dzięki którym ruch na tej trasie zostanie przywrócony.

Szybciej, wygodniej, bezpieczniej

Kompleksowe inwestycje w ponadregionalną infrastrukturę kolejową doprowadzą przede wszystkim do podwyższenia parametrów technicznych istniejących linii, co z kolei spowoduje **zwiększenie przepustowości połączeń między miastami wojewódzkimi Polski Wschodniej**. Ponadto, pociągi będą mogły zwiększyć swoją prędkość (w przypadku najszybszych pociągów pasażerskich wzrost prędkości wyniesie średnio 20 km/h). W rezultacie wdrożenia PO PW, zmodernizowana infrastruktura kolejowa ułatwi przemieszczanie się pomiędzy ważnymi ośrodkami makroregionu, czyniąc je szybszym, bardziej komfortowym i bezpiecznym. Umożliwi to mieszkańcom Polski Wschodniej łatwiejszy dostęp do rynków pracy, ośrodków kształcenia oraz usług publicznych, zlokalizowanych w ośrodkach wojewódzkich lub subregionalnych.

Wzrost atrakcyjności gospodarczej

Modernizacja infrastruktury kolejowej w wyniku realizacji projektów PO PW sprawi, iż przewozy towarowe staną się **bardziej efektywne i opłacalne**. Zwiększenie spójności transportowej Polski Wschodniej będzie ponadto sprzyjać rozwojowi współpracy gospo-

darczej wewnątrz makroregionu. Jednocześnie, realizacja PO PW w zakresie projektów kolejowych przyczyni się do zwiększenia atrakcyjności gospodarczej, m.in. poprzez poprawę dostępności zewnętrznej makroregionu, a także wzrost dostępności subregionów, które nie sąsiadują bezpośrednio z najważniejszymi ciągami komunikacyjnymi.

Z korzyścią dla środowiska

Poza ekonomicznymi i społecznymi korzyściami wynikającymi ze wzrostu jakości połączeń kolejowych, należy zwrócić uwagę na jeszcze jeden bardzo ważny aspekt. Możliwość szybszego i sprawniejszego przemieszczania się między miastami wojewódzkimi w Polsce Wschodniej doprowadzi do **zwiększenia w makroregionie udziału transportu kolejowego** w przewozach towarowych i pasażerskich. Spowoduje to odciążenie dróg, a w konsekwencji ograniczenie negatywnego oddziaływania transportu na środowisko, przede wszystkim poprzez redukcję emisji spalin. Zachowana zostanie więc zasada zrównoważonego rozwoju, co jest szczególnie istotne w przypadku obszaru o unikalnych walorach przyrodniczych, jakim jest Polska Wschodnia.

JUDYTA SZÓSTAKOWSKA

Fot. Paolo Bona \ Shutterstock

Wsparcie infrastruktury kolejowej w ramach Programu Polska Wschodnia będzie skutkowało poprawą dostępności transportowej zewnętrznej i wewnętrznej, zgodnie ze *Strategią rozwoju społeczno-gospodarczego Polski Wschodniej do roku 2020*. Współfinansowane projekty przyczynią się do wzrostu bezpieczeństwa ruchu kolejowego, ograniczenia wpływu transportu na środowisko, zwiększenia przepustowości infrastruktury transportowej oraz integracji systemu transportowego, przy zachowaniu ich efektywności ekonomicznej.

↑ Prace obejmą także rozwój systemów sterowania ruchem.

Zwiększenie spójności transportowej Polski Wschodniej będzie sprzyjać rozwojowi współpracy gospodarczej wewnątrz makroregionu.

Fot. Shutterstock

← Zmodernizowana infrastruktura umożliwi mieszkańcom Polski Wschodniej łatwiejszy dostęp do rynków pracy, ośrodków kształcenia oraz usług publicznych, zlokalizowanych w ośrodkach wojewódzkich lub subregionalnych.

Program Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 zatwierdzony przez Komisję Europejską

17 grudnia 2014 r. Komisja Europejska zatwierdziła Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER). Decyzję podpisała Marianne Thyssen komisarz UE ds. zatrudnienia, spraw społecznych, umiejętności i mobilności na rynku pracy.

W latach 2014-2020 to regiony będą zarządzały większością środków EFS.

PO WER powstał w odpowiedzi na potrzeby reform w obszarach zatrudnienia, włączenia społecznego, edukacji, szkolnictwa wyższego, zdrowia i dobrego rządzenia. Program będzie też wspierał innowacje społeczne i współpracę ponadnarodową w wymienionych obszarach. W programie, oprócz środków EFS dostępne będą także fundusze Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych. Wsparcie programu będzie komplementarne do działań realizowanych na poziomie regionalnym.

– Program nie będzie prostą kontynuacją Kapitału Ludzkiego, który w latach 2007-2013 skupiał wszystkie środki Europejskiego Funduszu Społecznego – powiedziała Maria Wasiak, minister infrastruktury i rozwoju. – W latach 2014-2020 to regiony będą zarządzały większością środków EFS, z których finansowane będą przedsięwzięcia dedykowane konkretnym osobom i grupom. Natomiast z pomocą PO WER, realizowane będą reformy systemowe w obszarach takich jak zatrudnienie, przystosowanie przedsiębiorstw i pracowników do zmian w gospodarce, edukacja czy zdrowie – poinformowała

minister. Ponadto w ramach PO WER przewidziano wsparcie bezpośrednie, w przypadku którego koordynacja na poziomie krajowym może zapewnić wyższą efektywność. Będzie to przede wszystkim wsparcie kierowane do osób młodych pozostających bez pracy, ale także takie zagadnienia jak innowacje społeczne i szkolnictwo wyższe.

Na realizację programu dostępna będzie kwota ponad 4,4 mld euro z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) oraz 252,4 mln euro ze specjalnej linii budżetowej „Inicjatywa na rzecz zatrudnienia osób młodych”.

Współpraca transnarodowa i międzyregionalna 2014-2020 – szansa dla polskich instytucji

Europejska Współpraca Terytorialna (EWT) to, obok „Inwestycji na rzecz wzrostu i zatrudnienia”, drugi cel polityki spójności UE na lata 2014-2020. Podobnie jak w latach 2007-2013, w ramach EWT będą realizowane trzy typy programów: transgraniczne, transnarodowe i międzyregionalne.

Poprzez tworzenie powiązań ponadnarodowych, programy Interreg pozwalają na rozwiązywanie problemów wspólnie z partnerami zagranicznymi. Stanowią tym samym bodziec do rozwoju uczestniczących w nich instytucji. W artykule przedstawiamy programy obejmujące cały obszar Polski – Region Morza Bałtyckiego i Europa Środkowa (programy transnarodowe) oraz Interreg Europa (program międzyregionalny). Instytucje odpowiedzialne za ich realizację (Instytucje Zarządzające oraz Sekretariaty Techniczne) są ulokowane poza Polską.

W Polsce za koordynację programów transnarodowych i międzyregionalnego odpowiada Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju – Krajowe Punkty Kontaktowe działają w ramach Departamentu Współpracy Terytorialnej.

O programach w skrócie

Programy transnarodowe – Interreg Region Morza Bałtyckiego oraz Europa Środkowa – umożliwiają współpracę w ramach określonych obszarów geograficznych. Programy te pozwalają przewyżczać wyzwania

Projekty dokumentów programowych w języku angielskim wraz z roboczym tłumaczeniem na polski można znaleźć na www.ewt.gov.pl, w zakładce Programy na lata 2014-2020/ Dokumenty. Informacji o programach udzielają Krajowe Punkty Kontaktowe programów: **Europa Środkowa, Region Morza Bałtyckiego** oraz **Interreg Europa** – szczegóły można znaleźć w prezentacji „Polskie instytucje uczestniczące w realizacji programów – KPK” dostępnej na stronie:

o znaczeniu ponadregionalnym i lepiej wykorzystywać potencjał współpracujących regionów. Program współpracy międzyregionalnej Interreg Europa umożliwia unowocześnienie polityk regionalnych, a tym samym efektywniejsze wykorzystanie środków unijnych, przede wszystkim w programach regionalnych i krajowych.

W projekty transnarodowe i międzyregionalne powinni być zaangażowani partnerzy z co najmniej trzech państw, z których minimum dwa to państwa członkowskie UE. W praktyce partnerstwa, które tworzą instytucje z róż-

nych części Europy, gromadzą większą liczbę zainteresowanych. Na ich czele stoi partner wiodący, który podpisuje umowę z Instytucją Zarządzającą i odpowiada za prawidłową realizację całego projektu. Wszyscy beneficjenci otrzymują dofinansowanie w postaci refundacji poniesionych wydatków kwalifikowalnych – nie jest możliwe uzyskanie zaliczki. O wsparcie mogą ubiegać się wyłącznie instytucje posiadające osobowość prawną. W programach Region Morza Bałtyckiego oraz Europa Środkowa mogą uczestniczyć instytucje publiczne i prywatne. Otrzy-

mają one dofinansowanie (refundację) w wysokości do 85% wydatków kwalifikowalnych. Z kolei w programie Interreg Europa mogą brać udział instytucje publiczne oraz podmioty publiczne o charakterze non profit - dofinansowanie wynosi odpowiednio 85% i 75% wydatków. Przedsiębiorstwa nie mogą bezpośrednio otrzymać wsparcia jako beneficjent, ale są zachęcane do korzystania z wymiany doświadczeń i do udziału w działaniach w ramach projektów programu.

ALEKSANDRA REDUCH
AGNIESZKA BURDA

PROGRAM WSPÓŁPRACY TRANSNARODOWEJ EUROPA ŚRODKOWA

Zasięg geograficzny: obszar 9 krajów Unii Europejskiej: w całości Austrii, Chorwacji, Czech, Polski, Słowacji, Słowenii, Węgier oraz wybrane regiony Niemiec i Włoch.

Budżet programu: ok. 246,5 mln euro z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Na dofinansowanie projektów w ramach pierwszego naboru program przeznaczy 80 mln euro z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Nabór będzie otwarty dla instytucji publicznych i prywatnych posiadających osobowość prawną, które mają pomysł na współpracę międzynarodową w dziedzinie innowacji, zwiększania konkurencyjności, strategii niskoemisyjnych, środowiska i kultury oraz transportu.

Cel programu: współpraca ponad granicami, która zmieniając miasta i regiony uczyni je lepszymi miejscami do życia i pracy. Dzięki uwzględnieniu potrzeb wspólnych dla większości lub wszystkich regionów objętych wsparciem, program może lepiej służyć osiągnięciu efektów niż działania podejmowane jedynie na szczeblu krajowym. Program będzie wspierał głównie **działania o charakterze miękkim, które mają znaczenie ponadnarodowe i tworzą trwałe rezultaty**. Możliwa będzie jednak realizacja inwestycji o charakterze pilotażowym lub demonstracyjnym. Projekty koncentrujące się wyłącznie na współpracy akademickiej bądź badaniach naukowych czy też na networkingu i wymianie doświadczeń, które nie przekładają się na konkretne i trwałe rezultaty, nie będą finansowane.

Rekomendowane cechy projektów, które będą zgłaszane w pierwszym naborze:

- **budżet całkowity:** 1-5 mln euro; mniejsze bądź większe projekty będą finansowane w wyjątkowych przypadkach,
- czas trwania projektu: 30 do 36 miesięcy (maksymalnie 48 miesięcy),
- **wielkość partnerstwa:** 8 do 12 partnerów (ale większa liczba nie jest wykluczona).

Pierwszy nabór wniosków: planowane uruchomienie w lutym 2015 r.

Gdzie szukać aktualnych informacji o programie:

- www.central2020.eu ■ www.europasrodkowa.gov.pl
- www.ewt.gov.pl

Materiały informacyjne na temat nowej edycji programu:

- materiały z konferencji inauguracyjnej program, która odbyła się 1-2 lipca br. w Wiedniu na stronie <http://www.central2013.eu/news-events-publications/news/>,
- prezentacje w języku polskim, materiał „Europa Środkowa w pigułce” (informacje na temat poszukiwania partnerów oraz wskazówki nt. przygotowania projektów) można znaleźć pod adresem: www.europasrodkowa.gov.pl.

PROGRAM WSPÓŁPRACY TRANSNARODOWEJ REGION MORZA BAŁTYCKIEGO

Zasięg geograficzny: Polska, Dania, Szwecja, Finlandia, Litwa, Łotwa, Estonia, wybrane regiony północno-wschodnich Niemiec oraz państwa spoza UE: Norwegia, Białoruś i Rosja (wybrane regiony).

Budżet programu: ok. 264 mln euro z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Cel programu: Morze Bałtyckie to bogactwo środowiskowe i ekonomiczne, które wymaga przestrzegania zasad wspólnego, zrównoważonego jego użytkowania. Współpraca międzynarodowa pozwala wypracować rozwiązania, które wpływają na cały region, nie mając charakteru wyłącznie krajowego czy lokalnego. W projektach można prowadzić działania o charakterze badawczo-rozwojowym, planistycznym, a także realizować inwestycje. Ich rezultatem powinien być zwiększony potencjał instytucjonalny partnerów i odbiorców tych działań. Należy też zapewnić praktyczne wdrożenie wypracowanych w projektach rozwiązań. W programie w latach 2014-2020 wspierane będą projekty dotyczące współpracy w dziedzinach: **innowacyjności, efektywnego gospodarowania zasobami naturalnymi oraz zrównoważonego transportu**. Program ten stanowi również wsparcie dla realizacji Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego.

Pierwszy etap naboru: został otwarty 2 grudnia 2014 r., propozycje projektów można zgłaszać do 2 lutego 2015 r. Odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania można znaleźć na stronie <http://www.interreg-baltic.eu/faq.html>. Nabór ma charakter dwuetapowy, tzn. na początku oceniane są koncepcje projektów, a następnie ocenie podlega cały wniosek aplikacyjny. Nie określono maksymalnej puli środków do wykorzystania w naborze.

Fot. Shutterstock

Materiały informacyjne na temat nowej edycji programu:

Informacje na temat poszukiwania partnerów oraz wskazówki, na co zwrócić uwagę przed przygotowaniem projektu można znaleźć w materiale „Region Morza Bałtyckiego w pigułce”.

Gdzie szukać aktualnych informacji o programie:

- <http://www.interreg-baltic.eu/how-to-apply/1st-call-for-applications.html>
- www.ewt.gov.pl

PROGRAM WSPÓŁPRACY MIĘDZYREGIONALNEJ INTERREG EUROPA

Fot. Shutterstock

Zasięg geograficzny: kraje Unii Europejskiej, Norwegia, Szwajcaria.

Budżet programu: 359 mln euro z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Cel programu: wspieranie wymiany doświadczeń i upowszechnianie dobrych praktyk celem przenoszenia zdobytej wiedzy na grunt polityk regionalnych. Instytucje z różnych części Europy mogą współpracować (w formie warsztatów, wymiany personelu, wizyt studyjnych) nad wybraną dziedziną polityki regionalnej (np.: zarządzaniem klastrami, tworzeniem warunków dla rozwoju innowacyjności, wykorzystaniem potencjału dziedzictwa kulturowego dla rozwoju ekonomicznego) w celu ulepszenia istniejących lub stworzenia nowych rozwiązań. Rezultatem przedsięwzięcia może być opracowanie koncepcji nowego projektu do sfinansowania ze środków programów regionalnych lub krajowych, zmiana w systemie zarządzania nim w regionie (np. wprowadzenie nowych metod ewaluacji, zmiany w systemie naboru) lub wprowadzenie zmian o charakterze strategicznym (np. dodanie nowego celu programu, zmiany dokumentów regionalnych, zmiana prawa etc.). Tematyka programu obejmuje: **badania i innowacje, konkurencyjność MŚP, wspieranie gospodarki niskoemisyjnej, ochronę środowiska i efektywne gospodarowanie zasobami**. Celem programu INTERREG EUROPA jest wzmacnianie efektywności polityki spójności przez zachęcanie do wymiany doświadczeń między regionami, w zakresie celów tematycznych. Program powinien w szczególności przyczynić się do transferu dobrych praktyk głównie do krajowych i regionalnych programów operacyjnych, a w stosownych przypadkach, także do programów celu Europejska Współpraca Terytorialna.

Pierwszy nabór: kwiecień – wrzesień 2015 r.

W ramach naboru do wykorzystania jest 80 mln euro.

Gdzie szukać aktualnych informacji o programie:

- <http://www.ewt.gov.pl/WstepDoFunduszyEuropejskich/Strony/Wspolpracamiedzyregionalna.aspx> (strona w języku polskim)
- <http://www.interreg4c.eu/> (strona programu w języku angielskim)

Materiały informacyjne na temat nowej edycji programu:

Informacje na temat nowego programu można znaleźć w materiale „Interreg Europa w pigułce”. Prezentacja programu w języku polskim jest dostępna pod adresem www.europasrodkowa.gov.pl

PIFE radzą: na co fundusze

Uruchamianie Funduszy Europejskich na lata 2014-2020 nie oznacza zakończenia wydatkowania środków z kończącej się perspektywy 2007-2013. Spytaliśmy konsultantów Centralnego Punktu Informacyjnego Funduszy Europejskich, na jakie przedsięwzięcia będzie można uzyskać jeszcze wsparcie z Funduszy Europejskich przyznanych na lata 2007-2013.

W 2015 roku można będzie jeszcze korzystać z funduszy europejskich z perspektywy 2007-2013.

Część form wsparcia ze środków unijnych ze starej perspektywy będzie dostępna jeszcze w 2015 r. Będą to przede wszystkim możliwości polegające na udziale w już dofinansowanych projektach. Najczęściej są to środki przeznaczone dla osób planujących założyć własną działalność gospodarczą bądź dla już działających firm.

Fundusze dla nowych firm

Cały czas dostępne są jeszcze projekty realizowane w Programie Kapitał Ludzki (POKL), które przewidują środki na zakładanie działalności gospodarczej. W większości województw pozostały już tylko fundusze w postaci preferencyjnych pożyczek w kwocie do 50 tys. zł. Takie dofinansowanie przewidują projekty z Działania 6.2 Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia w POKL. Są

one przyznawane za pośrednictwem tzw. operatorów wsparcia (tj. instytucji realizujących projekty), do których mogą zgłosić się osoby planujące założyć swoją firmę. Przeważnie takimi operatorami są fundacje, stowarzyszenia, urzędy pracy. Po wsparcie w formie pożyczek mogą występować zwykle zarówno osoby pracujące, jak i bezrobotne. Każdorazowo szczegółowe warunki otrzymania dofinansowania oraz spłaty takiej pożyczki określają poszczególni operatorzy.

W niektórych regionach dostępne są ciągle dotacje na założenie firmy. Takie środki pochodzą z projektów realizowanych w ramach Poddziałania 8.1.2 Wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie w POKL. Są one jednak dostępne tylko dla wąskiej grupy odbiorców – tj. osób przewidzianych do zwolnienia albo zwolnionych z pracy w ciągu ostatnich

6 miesięcy z przyczyn leżących po stronie pracodawcy (np. w związku z restrukturyzacją zakładu pracy, likwidacją miejsca pracy, likwidacją zakładu). W wielu województwach takie projekty skierowano wyłącznie do pracowników zwalnianych z sektora oświaty. Szczegółowe warunki uzyskania takich dotacji (w kwocie maksymalnie 40 tys. zł) można uzyskać u operatorów wsparcia działających w poszczególnych regionach.

Pomocą w znalezieniu odpowiedniego operatora wsparcia oferującego dotację lub pożyczkę na założenie firmy, służą Punkty Informacyjne Funduszy Europejskich www.funduszeuropejskie.gov.pl/punkty.

Środki na rozwój działalności

Przedsiębiorcy prowadzący już działalność gospodarczą mogą ciągle sta-

rać się o preferencyjne pożyczki na rozwój działalności oraz o korzystne poręczenia kredytów bankowych. Są to instrumenty najczęściej finansowane ze środków Regionalnych Programów Operacyjnych poszczególnych województw. Kontakty do odpowiednich instytucji udzielających preferencyjnych pożyczek i poręczeń można znaleźć za pomocą wyszukiwarki instrumentów finansowych na Portalu Funduszy Europejskich (www.funduszeuropejskie.gov.pl/if -> zakładka „wyszukiwarka instrumentów”). Zapraszamy także do skorzystania z usług Punktów Informacyjnych Funduszy Europejskich.

W pięciu wschodnich województwach Polski funduszy pożyczkowych dla przedsiębiorców jest więcej, gdyż dodatkowo są wspierane w specjalnym Programie Rozwój Polski Wschodniej. Firmy z regionów: warmińsko-mazurskiego, podlaskiego, lubelskiego, podkarpackiego, świętokrzyskiego, mogą więc szukać dodatkowych instytucji udzielających pożyczek i poręczeń na stronie internetowej: www.porpw.com.pl.

Jest jeszcze jedno źródło wsparcia na rozwój działalności gospodarczej – inicjatywa wspólnotowa JEREMIE. To środki dedykowane mikro,

małym i średnim firmom. Przyznawane są na bardzo zbliżonych zasadach do innych funduszy pożyczkowych i poręczeniowych, o których pisaliśmy wyżej. Inicjatywa JEREMIE jest wdrażana w siedmiu województwach: dolnośląskim, kujawsko-pomorskim, łódzkim, mazowieckim, pomorskim, wielkopolskim, zachodniopomorskim. Ogólne warunki uzyskania wsparcia oraz kontakty do pośredników finansowych w sześciu regionach znajdują się na stronie internetowej: www.jeremie.com.pl, a w województwie kujawsko-pomorskim pod adresem: www.pozyczki.kujawsko-pomorskie.pl.

Wszyscy zainteresowani mogą uzyskać informacje w Centralnym Punkcie Informacyjnym Funduszy Europejskich przy ul. Żurawiej 3/5 w Warszawie tel. 22 626 06 32, 22 626 06 33, e-mail: punktinformacyjny@cpe.gov.pl.

Na pytania czytelników odpowiada **Agnieszka Pogorzelska** z Centralnego Punktu Informacyjnego Funduszy Europejskich

■ *Do kiedy będzie można korzystać ze środków unijnych ze starej perspektywy (2007-2013)?*

Agnieszka Pogorzelska: W Funduszach Europejskich na lata 2007 – 2013 obowiązuje tzw. zasada n+2. Oznacza ona, że nie musimy kończyć wykorzystywania tych środków z upływem 2013 roku, a możemy je realizować jeszcze przez kolejne 2 lata (n+2, czyli 2013 r. + 2 lata). W związku z tym, na korzystanie ze środków z poprzedniej perspektywy finansowej mamy czas do końca 2015 roku.

Zasada n+2 bardzo ułatwia efektywne wykorzystanie Funduszy Europejskich przyznanych Polsce. Mamy bowiem dwa dodatkowe lata, żeby w jak największym stopniu rozdysonować otrzymane środki unijne. Z tego powodu ciągle jeszcze są ogłaszane konkursy w tych programach operacyjnych, w których zostały jeszcze wolne środki (albo do tej pory niewykorzystane, albo powstałe w wyniku oszczędności, rezerw, zwrotów).

Dodatkowe dwa lata są też korzystne dla podmiotów, które realizują już dofinansowane projekty. Mają bowiem więcej czasu na ich poprawne zakończenie i rozliczenie. To niezwykle istotne zwłaszcza wtedy, kiedy na etapie wdrażania pojawiły się jakieś opóźnienia lub samo dofinansowanie zostało przyznane niedawno.

Skoro środki unijne mogą być wdrażane do końca 2015 roku, toteż wiele projektów skierowanych do przedsiębiorców czy osób planujących rozpocząć własną działalność gospodarczą może być kontynuowanych. Dzięki temu w okresie przejściowym, kiedy nowe środki na lata 2014-2020 są dopiero uruchamiane, ciągle możemy liczyć na wsparcie m.in. na zakładanie bądź rozwój firm.

■ *Prowadzę firmę i szukam wsparcia na nowe inwestycje w sprzęt. Słyszałam o preferencyjnych unijnych pożyczkach na rozwój firm. Na jakich zasadach są one przyznawane?*

Agnieszka Pogorzelska: Preferencyjne pożyczki to środki, które trzeba zwrócić w całości wraz z oprocentowaniem. Jednak w porównaniu do kredytów bankowych są bardziej korzystne ze względu na ich dofinansowanie ze środków unijnych. Po pierwsze, pożyczka jest przyznawana na lepszych warunkach, ponieważ jest niżej oprocentowana i przyznawana na dłuższy okres. Po drugie, najczęściej zaraz po jej otrzymaniu, możemy zawiesić jej spłatę na 6 miesięcy bez żadnych dodatkowych opłat i naliczania odsetek. Po trzecie, żeby uzyskać pożyczkę nie musimy przedstawiać tylu dokumentów jak w standardowej pożyczce dostępnej na rynku. Po czwarte, o pożyczkę mogą starać się osoby, które w banku miałyby ograniczone możliwości kredytowe, np. osoby, które dopiero co otworzyły firmę, z krótką historią kredytową, nie posiadające wystarczającej zdolności kredytowej, itp.

Preferencyjne pożyczki dostępne są dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, a nawet dla osób, które dopiero otworzyły swoją działalność gospodarczą. Maksymalna kwota, którą można otrzymać wynosi zwykle 500 tys. zł, choć najczęściej pojedynczy przedsiębiorca może liczyć na niższą pożyczkę (zwłaszcza wtedy, kiedy jest młodą firmą, albo fundusz pożyczkowy ma mniej dostępnych środków). Spłata pożyczki (wliczając omówiony wcześniej okres karencji) może trwać maksymalnie 5 lat, choć niektóre fundusze pożyczkowe umożliwiają rozłożenie spłaty na okres siedmioletni. Oprocentowanie pożyczki różni się w zależności od oferty funduszu pożyczkowego, wielkości kredytu, długości funkcjonowania firmy, rodzajów zabezpieczeń itd. Jest ono jednak znacznie korzystniejsze niż w przypadku kredytów bankowych – obecnie zwykle nie przekracza 5% w skali roku.

Szczegółowe warunki i zasady uzyskania tego finansowania, jak w praktycznie każdej instytucji finansowej, ustalone są w toku indywidualnych rozmów zainteresowanego z pożyczkodawcą. Aby więc uzyskać konkretną ofertę, dopasowaną do swoich potrzeb i możliwości, najlepiej zwrócić się bezpośrednio do kilku funduszy pożyczkowych w swoim regionie. O tym, jak i gdzie poszukiwać tych instytucji, piszemy w materiale powyżej.

Inicjatywa JASPERS

– wsparcie dla skomplikowanych projektów

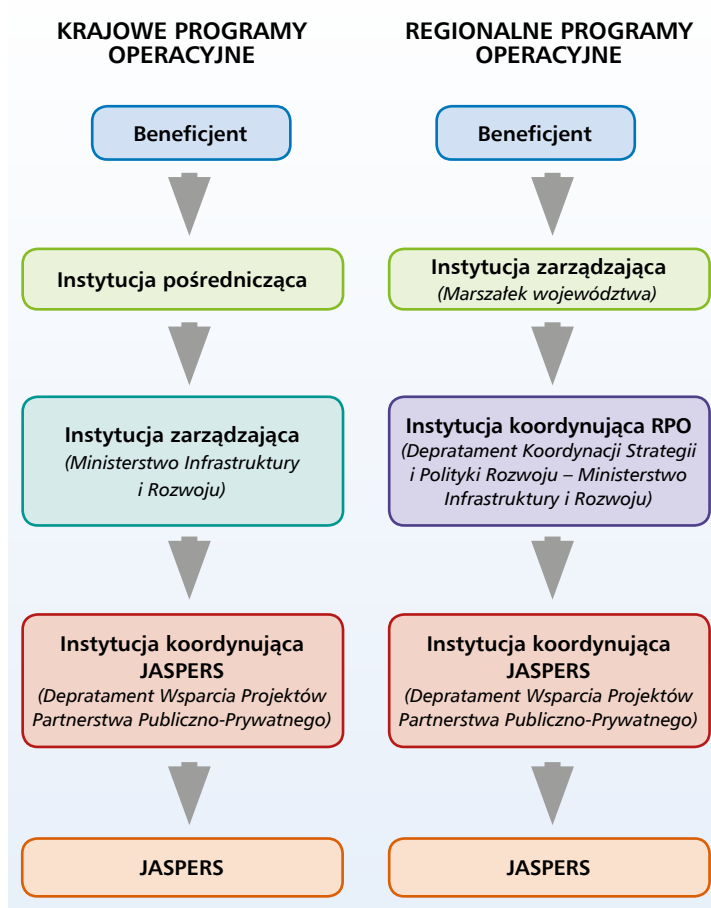
Już od ponad ośmiu lat polscy beneficjenci realizujący projekty inwestycyjne i nieinwestycyjne o szczególnym znaczeniu mogą nieodpłatnie korzystać z wiedzy i doświadczenia ekspertów Inicjatywy JASPERS. Do tej pory ze wsparcia doradczego skorzystało przeszło 300 projektów. W perspektywie finansowej 2014-2020 współpraca z JASPERS będzie kontynuowana, ale na nieco zmienionych zasadach.

Wszystkich zainteresowanych zagadnieniem wsparcia doradczego Inicjatywy JASPERS zapraszamy na dedykowaną podstronę Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju:

Poprawne przygotowanie, a następnie realizacja złożonej i niejednokrotnie wysoce kosztownej inwestycji infrastrukturalnej dofinansowanej ze środków Unii Europejskiej, w wielu przypadkach wymaga specjalistycznej wiedzy i kompetencji. Podobnie jest w przypadku tzw. zadań horyzontalnych, czyli przedsięwzięć o charakterze nieinwestycyjnym, które mają duże znaczenie dla systemu wdrażania funduszy europejskich w naszym kraju. W takich sytuacjach z pomocą beneficjentom przychodzi JASPERS. Pomoc ekspertów Inicjatywy świadczona beneficjentom projektów inwestycyjnych przekłada się na wyraźny wzrost jakości zarówno samej koncepcji przedsięwzięcia, jak i dokumentacji wymaganej do uzyskania dofinansowania. Ich wsparcie trafia również do instytucji systemu wdrażania, na rzecz których JASPERS realizuje zadania horyzontalne, polegające m.in. na przygotowaniu projektów wytycznych sektorowych, prowadzeniu warsztatów, czy też opracowaniu analiz sektorowych.

SCHEMAT OBIEGU FISZKI PROJEKTOWEJ

Źródło: opracowanie własne

Dlaczego powstał JASPERS?

Ideą dla powstania Inicjatywy było wspieranie przygotowania dużych projektów inwestycyjnych współfinansowanych ze środków funduszy strukturalnych oraz Funduszu Spójności. Pomoc ze strony JASPERS ma skutkować nie tylko przyspieszeniem procesu opracowywania tego typu projektów, ale również podniesieniem poziomu jakości wniosków o dofinansowanie, które są przedkładane do Komisji Europejskiej. Profesjonalne opracowanie koncepcji projektu i wniosku przynosi owoce w postaci zmniejszenia liczby pro-

blemów na etapie realizacji lub ich wyeliminowania.

W czym pomaga?

Doradztwo ze strony Inicjatywy obejmuje szeroki zakres zagadnień dotyczących głównie przygotowania projektu. W jego ramach JASPERS m.in. świadczy pomoc na etapie prac koncepcyjnych, weryfikuje dokumentację projektową, w tym wnioski o dofinansowanie i studium wykonalności oraz pomaga w opracowaniu dokumentacji dot. zamówień publicznych. Co ważne, obok powyższych kwestii, w toku doradztwa eksperci analizują kwestie

problemowe wskazane przez beneficjenta projektu.

Jak skorzystać z pomocy?

Jak już wspomniano, nie każdy z projektów kwalifikuje się do uzyskania pomocy eksperckiej. Aby dane przedsięwzięcie mogło z niej skorzystać musi spełniać co najmniej jeden z następujących warunków:

- być tzw. dużym projektem w myśl art. 100 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.
- projekt, który nie spełnia powyższego warunku również może uzyskać pomoc, o ile:
 - ma nietypowy, złożony charakter;
 - jest projektem pilotażowym, tzn. takim, którego przebieg realizacji będzie mógł być w przyszłości wykorzystany przy realizacji analogicznych przedsięwzięć;
 - jego wartość warunkuje powodzenie danego programu operacyjnego bądź priorytetu (ten warunek dotyczy zadań horyzontalnych).

Zgłoszenia projektu lub zadania horyzontalnego do wsparcia doradczego JASPERS należy dokonać w oparciu o tzw. fiszkę projektową, zawierającą krótki opis planowego projektu oraz zakresu oczekiwanej pomocy (schemat obiegu fiszki na poprzedniej stronie).

O wsparcie mogą się starać potencjalni beneficjenci projektów, które mają być dofinansowane zarówno w ramach krajowych, jak i regionalnych programów operacyjnych. Inicjatywa do tego, by wystąpić o pomoc należy do beneficjenta, jednak decyzja, co do tego, czy projekt ostatecznie ją uzyska należy w głównej mierze do instytucji zarządzającej danym programem operacyjnym. To właśnie ten podmiot, po otrzymaniu fiszki projektowej, bada, czy objęcie danego projektu wsparciem JASPERS jest zasadne, sprawdzając ponadto, czy projekt kwalifikuje się do dofinansowania w ramach danego programu operacyjnego oraz weryfikując zaproponowany zakres i harmonogram współpracy z Inicjatywą.

Jak przebiega wsparcie?

Jeżeli weryfikacja projektu przebiegnie pomyślnie, trafia on do Inicjatywy JASPERS, która wyznacza eksperta odpowiedzialnego za pomoc dla konkretnego projektu. Następnie, w przypadku większości projektów, ma miejsce tzw. kick-off meeting, czyli spotkanie organizacyjne, na którym ustalane są szczegóły dotyczące współpracy. Od tego momentu kontakty pomiędzy beneficjentem a Inicjatywą odbywają się bez pośrednictwa instytucji systemu wdrażania funduszy UE. Mogą one przybrać formę nie tylko kontaktów telefonicznych, czy też e-mailowych, ale również – w razie potrzeby – wizyt eksperckich na miejscu realizacji projektu.

Proces wsparcia kończy się wydaniem przez JASPERS tzw. noty końcowej dla projektu (ang. Action Completion Note), w której Inicjatywa krótko charakteryzuje projekt oraz opisuje przebieg procesu doradztwa.

Nowe zasady na lata 2014-2020

W bieżącej perspektywie finansowej wsparcie doradcze JASPERS opiera się na Planie Pracy Inicjatywy JASPERS na lata 2014-2020, który został podpisany 25 sierpnia 2014 r. W dokumencie tym znalazły się wszystkie projekty oraz zadania horyzontalne, które były objęte doradztwem Inicjatywy w dniu objęcia doradztwem Inicjatywy w dniu jego podpisania. W odróżnieniu od

lat 2007-2013, kiedy to nowe plany pracy były podpisywane w każdym roku, obecnie obowiązujący plan pracy ma objąć całą perspektywę finansową. Nowe projekty i zadania horyzontalne będą zgłaszane do wsparcia na bieżąco, z wykorzystaniem procedury przedstawionej wcześniej na schemacie.

INICJATYWA JASPERS

jest przedsięwzięciem Komisji Europejskiej, Europejskiego Banku Inwestycyjnego oraz Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju. Jej pełna nazwa to Wspólna Inicjatywa Wsparcia Projektów w Regionach Europejskich (ang. Joint Assistance to Support Projects in European Regions). Została powołana do życia w 2005 roku. Jej głównym celem jest udzielenie państwom członkowskim UE z Europy Środkowej i Wschodniej pomocy w przygotowaniu projektów. W Polsce JASPERS działa od 2006 roku, a warszawskie biuro Inicjatywy zostało otwarte w roku 2007.

Dotychczasowe doświadczenia wyraźnie wskazują, że wsparcie projektu przez Inicjatywę JASPERS ułatwia uzyskanie z Komisji Europejskiej potwierdzenia wkładu finansowego dla projektu. Dlatego też zachęcamy potencjalnych beneficjentów do korzystania z tego sposobu uzyskania wiedzy eksperckiej na potrzeby projektów planowanych do realizacji w ramach rozpoczynającego się okresu programowania.

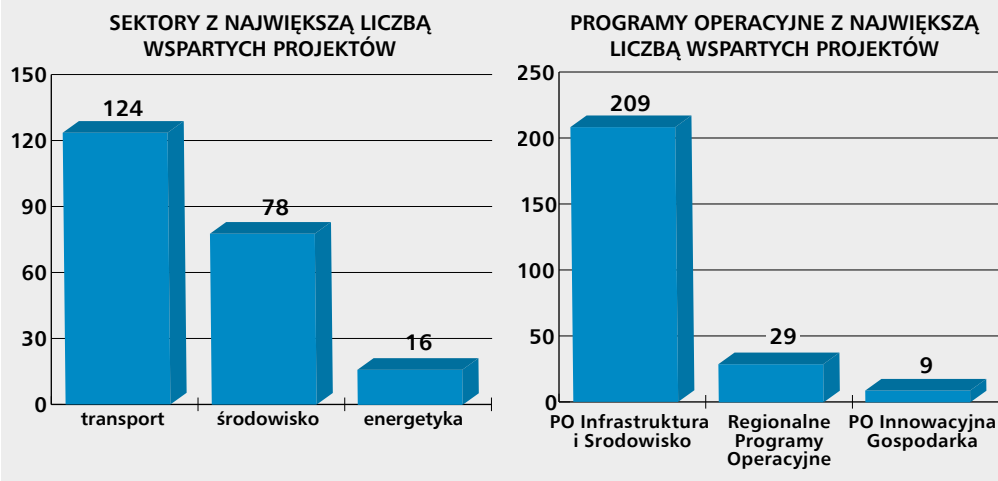
ROBERT KAŁUŻA,

Dyrektor Departamentu wsparcia Projektów Partnerstwa Publiczno-Prywatnego w MliR

DORADZTWO JASPERS W LATACH 2006-2013

Wsparte projekty: **258**

Wsparte zadania horyzontalne: **35**

Informacje o Funduszach na wyciągnięcie ręki

Rok 2015 to czas uruchamiania nowych programów operacyjnych. Podpowiadamy skąd będzie można czerpać aktualne i bezpłatne informacje o nowej puli Funduszy Europejskich.

Oprócz Punktów Informacyjnych oraz Portalu Funduszy Europejskich, aktualne informacje nt. możliwości skorzystania ze środków unijnych będą szeroko dostępne w mediach. Będzie to możliwe za sprawą realizacji w pierwszej połowie 2015 r. kilkunastu projektów informacyjnych i poradnikowych w wiodących polskich mediach.

Tematyka funduszy unijnych będzie stale obecna zarówno w mediach tradycyjnych, jak i czołowych portalach internetowych.

Konkurs dotacji na działania informacyjne Funduszy Europejskich jest cykliczną inicjatywą realizowaną od 2005 r. Jest to forma partnerskiej współpracy z mediami, które mogą uzyskać dofinansowanie na realizację autorskich projektów poświęconych Funduszom Europejskim. W obecnej edycji konkursu, która została rozstrzygnięta w listopadzie 2014 r., dofinansowanie uzyskało w sumie 17 projektów (z czego 2 warunkowo).

Więcej informacji nt. konkursu można znaleźć na stronie:

FUNDUSZE W INTERNECIE

Nazwa portalu: Wp.pl

Tytuł projektu: Fundusze dla zmian

W projekcie na portalu Wp.pl powstanie dedykowany serwis specjalny –

FunduszeUE.wp.pl. W trakcie projektu zostanie opublikowanych około 300 różnorodnych materiałów informacyjnych (artykułów, newsów, filmów, czatów eksperckich itp.). Serwis skierowany będzie do wszystkich użytkowników, ze szczególnym uwzględnieniem przedsiębiorców i osób planujących założyć własną działalność gospodarczą.

Okres realizacji projektu: od stycznia do czerwca 2015 r. (później serwis będzie utrzymywany do końca 2015 r.)

Nazwa portalu: Onet.pl

Tytuł projektu: Nowa perspektywa, nowe możliwości

Przygotowany przez portal Onet.pl serwis specjalny – **FunduszeUE.onet.pl** – będzie zawierał przynajmniej około 60 materiałów informacyjnych (artykułów, video, galerie zdjęć, itp.). Będzie on dostępny ze strony głównej portalu za pośrednictwem kampanii bannerowej oraz linków. Artykuły, które powstaną w ramach projektu opublikowane zostaną również w serwisach tematycznych portalu Onet: Wiadomości, Biznes, Motoryzacja oraz Technologie.

Okres realizacji projektu: od stycznia do czerwca 2015 r.

Nazwa portalu: Interia.pl

Tytuł projektu: Fundusze Europejskie – Serwis Informacyjny

Projekt polega na stworzeniu serwisu specjalnego w module Fakty Interia.pl. Będzie on dostępny pod adresem

FunduszeUE.interia.pl. Na serwisie zamieszczonych zostanie łącznie około 80 materiałów (artykułów, wywiadów video, sond itp.). W celu zaangażowania użytkowników

zostaną przeprowadzone 2 edycje konkursu polegające na odpowiedzi na pytanie związane z Funduszami Europejskimi.

Okres realizacji projektu: od stycznia do czerwca 2015 r. (później serwis będzie utrzymywany do 2020 r.)

Bieżące informacje będą dostępne na wiodących portalach internetowych: Wp.pl, Onet.pl oraz Interia.pl

PRASA O FUNDUSZACH

Tytuł prasowy: Puls Biznesu, Puls Biznesu Extra, Puls medycyny, Puls Farmacji

Tytuł projektu: PULS Funduszy Unijnych
Projekt zakłada przede wszystkim publikację na temat możliwości pozyskania Funduszy Europejskich. W materiałach zostaną przedstawione zasady i narzędzia wykorzystania środków europejskich w przedsięwzięciach biznesowych, zawodowych, jak i rozwoju osobistym. Projekt zakłada prawie 80 publikacji prasowych w okresie od stycznia do czerwca 2015 r. Na portalu www.pb.pl powstanie także zakładka zawierająca wszystkie przygotowane materiały.

Tytuł prasowy: Rzeczpospolita, Sukces
Tytuł projektu: Nowe euro z UE szansą na rozwój firm i gmin

W projekcie zostanie opublikowanych ponad 30 materiałów w „Rzeczpospolitej” oraz w miesięczniku „Sukces”. Będą one opisywać możliwości korzystania z Funduszy Europejskich na rozwój firm. Ważnym elementem będą także publikacje związane z inwestycjami samorządowymi (publicznymi) w nowej perspektywie UE. Istotnym komponentem projektu będzie także funkcjonujący od 2013 r. wortal internetowy z dedykowanymi treściami, stanowiący kompleksowy serwis wiedzy o Funduszach Europejskich. Serwis jest dostępny pod adresem: www.funduszeuropejskie.rp.pl.

Tytuł prasowy: Dziennik Gazeta Prawna
Tytuł projektu: Fundusze Europejskie - praktycznie

Zgodnie z założonym tytułem projektu materiały będą prezentowały praktyczne informacje dla osób i instytucji zainteresowanych sięganiem po środki europejskie. Na projekt składać się będzie łącznie 36 publikacji prasowych w okresie od stycznia do czerwca 2015 r. Uzupełnieniem będzie także zakładka na stronie tytułu zawierająca wszystkie przygotowane materiały.

Tytuł prasowy: Super Express, Murator, Zdrowie, M jak Mama

Tytuł projektu: Polaku, sięgnij po Fundusze Unijne

Projekt oferuje przekrojowe publikacje dopasowane tematycznie do potrzeb czytelników poszczególnych tytułów wydawnictwa. Będą zarówno materiały ogólne, wprowadzające, jak i szczegółowo opisujące konkretne możliwości sięgania po środki europejskie. Materiały opublikowane zostaną w okresie od stycznia do czerwca 2015 r., także za pośrednictwem strony www.se.pl.

Tytuł prasowy: Fakt, Przegląd Sportowy
Tytuł projektu: Fundusze Europejskie – co dalej, co jeszcze, co nowego?

Cykl informacyjno-poradnikowy będzie prezentował różnorodne możliwości korzystania ze wsparcia unijnego. Nie tylko możliwości sięgania bezpośrednio po dotacje, ale także korzystania z już dofinansowanych projektów oraz inwestycji. Na projekt składać się będzie kilkanaście publikacji w dzienniku „Fakt” oraz w „Przeglądzie Sportowym”. Okres publikacji: od stycznia do czerwca 2015 r. Dodatkowo na stronach fakt.pl powstanie sekcja specjalna, w której opublikowane zostaną materiały opracowane w projekcie.

Tytuł prasowy: Dzienniki regionalne wydawnictwa Polskapresse (Echo Dnia, Gazeta Codzienna Nowiny, Gazeta Lubuska, Gazeta Pomorska, Głos - Dziennik Pomorza, Kurier Poranny, Nowa Trybuna Opolska, Polska Dziennik Bałtycki, Polska Dziennik Łódzki, Polska Dziennik Zachodni, Polska Gazeta Krakowska, Polska Gazeta Wrocławska, Polska Głos Wielkopolski, Polska Kurier Lubelski, Polska Metropolia Warszawska)

Tytuł projektu: Fundusze Europejskie. Nowe Rozdanie

Cykl prasowy składać się będzie z dwóch części. W pierwszej części ogólnoinformacyjnej przedstawione zostaną ogólne założenia dotyczące Funduszy Europejskich na lata 2014-20. W części drugiej poradnikowej zostaną przedstawione szczegółowo instrumenty wsparcia z poszczególnych programów operacyjnych, z naciskiem na programy regionalne. Na projekt składać się będzie około 25 materiałów publikowanych w okresie od stycznia do czerwca 2015 r.

Tytuł prasowy: Ponad 60 tygodników lokalnych (zrzeszonych w Stowarzyszeniu Gazet Lokalnych)

Tytuł projektu: Porozmawiajmy o Funduszach Europejskich

W projekcie powstanie 12 odcinków materiałów informacyjnych w formie dialogu, którego bohaterami będzie para znanych aktorów (Stanisław Tym oraz Katarzyna Węglińska). Jako działanie uzupełniające stworzonych zostanie 12 krótkich filmów z dialogami przeznaczonych do publikacji w serwisie YouTube oraz na stronach internetowych gazet lokalnych. Okres publikacji materiałów od stycznia do czerwca 2015 r.

Tytuł prasowy: Przyjaciółka, Poradnik domowy

Tytuł projektu: Polki - Europejki

Projekt zakłada cykl 12 artykułów (po 6 w dwutygodniku Przyjaciółka i w miesięczniku Poradnik Domowy). W materiałach opublikowanych w „Przyjaciółce” w charakterze doradców i inspiratorów wystąpią osoby, które już skorzystały ze wsparcia unijnego. Z kolei na łamach „Poradnika Domowego” przedstawione zostaną praktyczne informacje na temat sięgania po Fundusze Europejskie. Dodatkowo na stronie internetowej www.polki.pl zamieszczono zostaną bardziej szczegółowe wiadomości o charakterze poradniczym. Okres publikacji: od stycznia do czerwca 2015 r.

FUNDUSZE W RADIO

Nazwa stacji: Radio Zet

Tytuł projektu: Program na sukces

Projekt przewiduje 2 rodzaje audycji. Emitowane w paśmie weekendowym audycje reportażowo-informacyjne oraz rozmowy Pana Rafała Bryndala z ekspertem ds. funduszy unijnych. Rozmowy będą emitowane w porannym paśmie w ciągu tygodnia, każdorazowo ekspert ds. funduszy unijnych będzie odpowiadał na trudne pytania nt. unijnego wsparcia. Okres emisji audycji: od stycznia do czerwca 2015 r. Uzupełnieniem projektu będzie strona internetowa na portalu www.radiozet.pl.

Nazwa stacji: Radio RMF FM, RMF Classic, RMF MAXXX

Tytuł projektu: Kierunek: Fundusze

W ramach projektu przygotowane zostaną cykle sprofilowanych audycji w RMF FM, RMF MAXXX oraz w RMF Classic. W okresie od stycznia do czerwca 2015 r. wyemitowane zostaną kilka rodzajów audycji – audycje informacyjne, poradnikowe oraz konkursy dla słuchaczy. Dzięki zaangażowaniu RMF MAXXX zostaną przygotowane specjalne audycje i konkursy dla młodzieży. Uzupełnieniem projektu będzie strona projektu i szereg działań promocyjnych na portalu www.rmfm.fm.

Nazwa stacji: Program 1 Polskiego Radia

Tytuł projektu: Fundusze Europejskie – Nowa Perspektywa

Projekt składa się z 25 cotygodniowych cykli audycji w różnej formie: reportażu, felietonu oraz debaty nt. unijnego wsparcia. Każdy cykl będzie zaczynał się w piąt-

kowy poranek w Sygnałach Dnia (ok. godz. 6.40), kończył audycjami w sobotni poranek (ok. godz. 5.40) i po południu (ok. godz. 12.45). Audycje będą emitowane od stycznia do czerwca 2015 r. Wszystkie audycje oraz materiały dodatkowe znajdują się na stronach gospodarczych Polskiego Radia (www.gospodarka.polskieradio.pl).

FUNDUSZE W TELEWIZJI

Nazwa stacji: TV Trwam

Tytuł projektu: O funduszach Unii Europejskiej 2014-2020, czyli ile, komu i na co?

Projekt obejmuje emisję 7 audycji informacyjno-edukacyjnych prowadzonych przez Ojca Grzegorza Moja. Każda 45-minutowa audycja składać się będzie ze specjalnie opracowanego materiału filmowego i rozmowy w studio. Do dyskusji zapraszani będą goście i eksperci ds. Funduszy Europejskich. Tematami rozmów będą m.in. specyfika perspektywy unijnej 2014-2020, nowe programy operacyjne, wskazówki kto i w jaki sposób może skorzystać z dotacji. Dodatkowo widzowie będą mogli zgłaszać swoje pytania, a odpowiedzi udzielone zostaną na antenie. Projekt zostanie uzupełniony cyklem publikacji w „Naszym Dzienniku” i magazynie „W naszej Rodzinie”.

Okres emisji audycji: stycznia do czerwca 2015 r.

W konkursie dotacji przyznano także dofinansowanie w trybie warunkowym dla Telewizji Polskiej (Oddział w Katowicach) na realizację cyklu audycji informacyjnych pt. „Eurowiadomości” oraz producentowi telewizyjnemu Media Corporation Sp. z o.o. na realizację projektu pt. „Piękniejsza Polska w Unii Europejskiej – Nowa Perspektywa”.

Na szlaku Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy

Nowa perspektywa programów unijnych dopiero się rozpoczyna i wszystkie aktywności związane z naborami są dopiero przed nami. Jest to dobry moment, aby na chwilę zatrzymać się przy programach pochodzących spoza kręgów Unii Europejskiej i bliżej poznać wybrane inicjatywy na bieżąco realizowane w obszarze programu szwajcarskiego.

Projekty z zakresu Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy na lata 2007-2017 są w większości na zaawansowanym etapie wraźnia. Pierwsze zostają zamykane, a co piąty znajduje się w końcowej fazie realizacji. Już w czerwcu 2014 roku zakończono przedsięwzięcie dotyczące modernizacji kolejowego przejścia granicznego z Białorusią w Siemianówce. Przebudowa trwała od 2012 roku i była podyktowana niedostatecznymi standardami tego miejsca – nie spełniało ono wymogów Unii Europejskiej w zakresie odpraw celnych, zgłaszania towarów akcyzowych oraz ich przeładunku. Mając na względzie ochronę wschodnich granic Polski, a przy tym Unii Europejskiej, dzięki szwajcarskiemu wsparciu wybudowano nowe budynki, wiaty i rampę przeładunkową. Powstał między innymi punkt odpraw fitosanitarnych, który pomoże w zapobieganiu rozprzestrzeniania się szkodników i chorób roślin przez granicę państwa. Co więcej, pracownicy przejścia zostali wyposażeni w wideoendoskopy – urządzenia pozwalające wykryć kontrabandę ukrytą w trudno dostępnych miejscach oraz detektor przemytu, służący do szybkiego i wiarygodnego przeszukiwania pustych przestrzeni. Dzięki poczynionym inwe-

stycjom, w obecnej chwili przez przejście kolejowe w Siemianówce dziennie może przejechać nawet dwa razy więcej pociągów, niż miało to miejsce rok wcześniej. Oczekuje się, że projekt nie tylko poprawi przepustowość przejścia oraz jakość jego kontroli, ale będzie także pozytywnie oddziaływać na region, co może przyczynić się do nowych inwestycji i powstania nowych miejsc pracy.

Dla przyrody, turystów i biznesu

Fundusz szwajcarski to także różnorodne inicjatywy w zakresie środowiska i infrastruktury. Przenosząc uwagę na obszar Podkarpacia, warto wspomnieć o zakończonym w połowie października projekcie pn. „Karpaty Przyjazne Ludziom – lokalna inicjatywa partnerska na rzecz zrównoważonego użytkownika i ochrony górskich obszarów województwa podkarpackiego”. Od 2012 roku w ramach inicjatywy, głównie na terenie Bieszczad, przeprowadzane były bardzo zróżnicowane działania inwestycyjne oraz profilaktyczno-informacyjne, między innymi w zakresie bezpiecznego uprawiania turystyki. Organizowano także spotkania z przedsiębiorcami, podczas których wskazywano jak stymulować rozwój odpowiedzialnego

Fot. Fundacja Karpacka-Polska

biznesu w oparciu o zasady ochrony środowiska. Inwestycyjnym rezultatem projektu jest między innymi Punkt Informacyjno-Edukacyjny w Wołosatem, który powstał z myślą o turystach odwiedzających te malownicze rejony Polski. W Brzegach Górnych, Ustrzykach Górnych i Wołosatem utworzono także systemy parkingowe, dzięki którym zmniejszyła się liczba samochodów parkujących na poboczach dróg wojewódzkich. W Tarnawie Niżnej wybudowano wiatę wypoczynkową, a nad torfowiskiem utworzono drewnianą kładkę. Na Przełęczy Bukowskiej i Przełęczy Wyżnej udostępniono ekologiczne sanitariaty w stylu alpejskim, a na bieszczadzkich szlakach zamontowano rejestratory, które pozwolą na lepsze poznanie natężenia ruchu turystycznego. Mimo zakończenia realizacji projektu pewnym jest, że wszystkie wyżej wymienione inwestycje służyć będą bieszczadzkiej turystyce jeszcze przez długi czas.

JAN URNIAŻ

↑ Kładka nad torfowiskiem w Tarnawie Niżnej.

Pierwsze projekty Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy na lata 2007-2017 zostają zamykane, a co piąty znajduje się w końcowej fazie realizacji.

← Pracownicy Służby Celnej używają wideoendoskopu podczas kontroli pociągu.

Fot. Podlaski Urząd Wojewódzki

SWISS
CONTRIBUTION

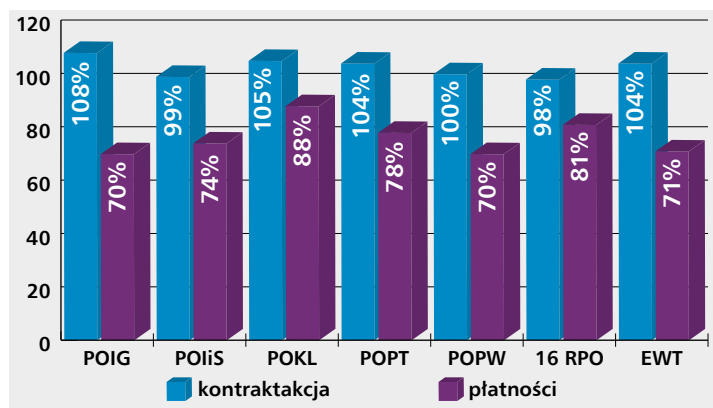
Dotychczasowa absorpcja funduszy europejskich

Komisja Europejska wypłaciła Polsce 55 mld euro. To blisko 82% alokacji na lata 2007-2013.

Według danych z listopada 2014 r., Komisja Europejska przekazała Polsce w płatnościach zaliczkowych i refundacjach 55 mld euro. Kwota ta stanowi 82% środków przyznanych Polsce na lata 2007-2013. Natomiast średnie wykorzystanie alokacji na poziomie Państw Członkowskich UE wynosi 74%. Taki wynik plasuje Polskę na 8. miejscu pod względem absorpcji funduszy w ujęciu procentowym, natomiast pod względem kwot przekazanych przez KE, Polska – jako największy beneficjent polityki spójności – otrzymała najwyższą kwotę.

Liczba umów podpisanych od początku wdrażania programów na lata 2007-2013 przekroczyła 104 tys. Ich łączna wartość to ponad 410 mld zł, w tym przyznane dofinansowanie unijne – 286 mld zł. W krajowych programach operacyjnych średni poziom kontrakta-

Wartość umów o dofinansowanie oraz wniosków o płatność beneficjentów, wyrażone w % alokacji.

Źródło: opracowanie na podstawie danych KSI SIMIK 07-13 oraz limitów środków UE obowiązujących w listopadzie 2014 r.

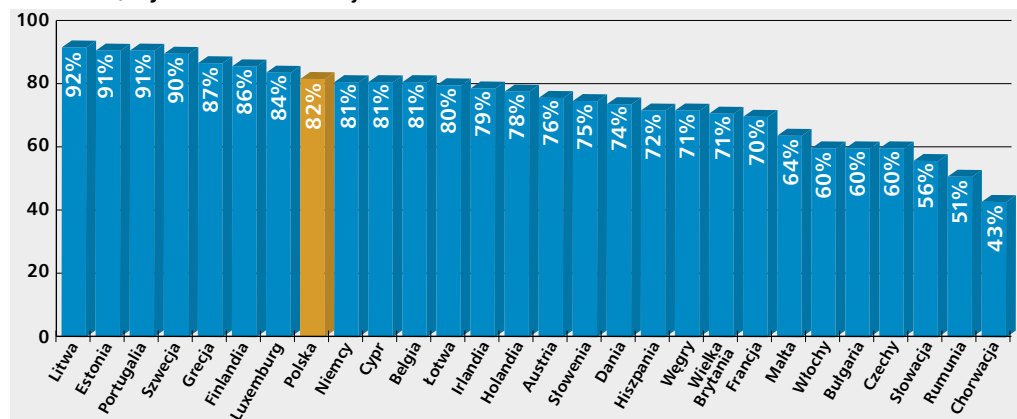
cji dla programu waha się od 99% w Programie Infrastruktura i Środowisko do 108% w Programie Innowacyjna Gospodarka. Natomiast średnia kontrakcja dla 16 programów regionalnych wynosi 98%, wahając się od 94% w woj. mazowieckim do

100% w województwach: opolskim i pomorskim.

Wydatki beneficjentów wszystkich programów poniesione do końca listopada 2014 r. wyniosły 308 mld zł. W tej kwocie dofinansowanie z funduszy UE stanowi 218 mld zł, co oznacza wydatkowanie środków na poziomie 77% alokacji na lata 2007-2013. Wśród programów krajowych poziom płatności znacznie przekraczający średnią dla wszystkich programów odnotowano dla Programu Kapitał Ludzki. Również wysoką absorpcję funduszy odnotowuje się w 16 programach regionalnych, z których najwyższy poziom płatności osiągnięto w woj. opolskim – płatności na rzecz beneficjentów stanowią tu 92% alokacji, przewidzianej na realizację Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego.

MAGDALENA HAJKOWSKA

Refundacje i zaliczki wypłacone przez KE państwom członkowskim z funduszy europejskich 2007-2013, wyrażone w % alokacji.

Źródło: dane KE, stan z 12 listopada 2014 r.

KALENDARIUM WYDARZEŃ

LISTOPAD

19 listopada 2014 r.

SYSTEM REALIZACJI POIŚ 2014-2020

Wiceminister infrastruktury i rozwoju Adam Zdziebło podpisał porozumienia w sprawie systemu realizacji Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko z przedstawicielami Instytucji Pośredniczących. www.pois.gov.pl

12 listopada 2014 r.

MOST W POŁAŃCU

Zbudowany dzięki środkom z **Programu Rozwój Polski Wschodniej** most na Wisle w Połancu został oddany do użytku. Blisko kilometrowa przeprawa, która połączyła województwo wietokrzyskie i podkarpackie, ma kluczowe znaczenie dla obu regionów.

Grudzień 2014 r. *

PIERWSZE PROGRAMY OPERACYJNE ZAAKCEPTOWANE

Komisja Europejska zaakceptowała pierwsze programy operacyjne na lata 2014-2020:

- Program Polska Cyfrowa
- Program Pomoc Techniczna
- Program Wiedza Edukacja Rozwój
- Program Infrastruktura i Środowisko (największy program operacyjny)
- Program Polska Wschodnia (wart 2 mld euro program dla województw lubelskiego, podkarpackiego, podlaskiego, świętokrzyskiego i warmińsko-mazurskiego)
- 7 regionalnych programów dla województw dolnośląskiego, kujawsko-pomorskiego, lubuskiego, łódzkiego, opolskiego, śląskiego i wielkopolskiego

2 grudnia 2014 r. do 2 lutego 2015 r.

NABÓR PROJEKTÓW INTERREG REGION MORZA BAŁTYCKIEGO

Transnarodowy Program INTERREG Region Morza Bałtyckiego otwiera pierwszy nabór projektów w perspektywie 2014-2020. Nabory projektów będą dwuetapowe. Więcej informacji: www.interreg-baltic.eu/how-to-apply.html

Styczeń 2015 r.

START PROJEKTÓW INFORMACYJNYCH

Od stycznia do czerwca 2015 r. realizowanych będzie kilkanaście projektów informacyjnych i poradnikowych poświęconych Funduszom Europejskim na lata 2014-2020 (więcej na stronie 32 Biuletynu)

5-12 grudnia 2014 r.

FESTIWAL WATCH DOCS

W Warszawie odbywał się **14. Festiwal WATCH DOCS. Prawa Człowieka w Filmie**. Projekt dofinansowany ze środków funduszy norweskich i EOG, jest jednym z dwóch największych na świecie przeglądów filmów dokumentalnych poruszających tematykę praw człowieka. Więcej na stronie www.watchdocs.pl

2 lutego 2015 r.

PIERWSZY NABÓR PROJEKTÓW PROGRAMU INTERREG EUROPA ŚRODKOWA

Transnarodowy Program INTERREG Europa Środkowa otwiera pierwszy nabór projektów w perspektywie 2014-2020. Nabór koncepcji projektowych we wszystkich priorytetach tematycznych będzie dwuetapowy. Dokładne terminy zostaną podane w późniejszym okresie. Więcej informacji na stronach: www.central2020.eu/ oraz www.europasrodkowa.gov.pl

Styczeń 2015 r.

NOWA ODSŁONA PORTALU FUNDUSZY EUROPEJSKICH

Portal www.FunduszeEuropejskie.gov.pl zostanie uruchomiony w nowej odsłonie. Będzie charakteryzował się bardziej intuicyjną architekturą informacji oraz nowoczesną szatą graficzną. Ponadto serwis będzie dostępny na urządzeniach mobilnych.

LUTY

* stan na 22 grudnia 2014 r.

Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju

ul. Wspólna 2/4, 00-926 Warszawa

tel. +48 22 273 74 00

e-mail: biuletyn@mir.gov.pl

strony internetowe:

www.mir.gov.pl

www.funduszeuropejskie.gov.pl

Witamy!

W tym miejscu możesz zadać pytanie o Fundusze Europejskie

Na pytania czekamy na profilu "Fundusze Europejskie" na Facebooku

**NARODOWA
STRATEGIA SPÓJNOŚCI**
dla rozwoju Polski

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

